

"KOVA"
Savaitinis laikraštis
Beina kas penyčia Phil'a., Pa.
Leidžia
**LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ
SAJUNGA AMERIKOJE.**
(Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908)
PRENUMERATA:
Metams į visas dalis svieto \$2.00.
Pusei metų \$1.00.
Apsauginių kainos ant užklauso.
Redaktorius — K. Vidikas.
Administratorius — A. Žymontas.
Su visokiais reikalais kreiptis šiuo
adresu:
"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa.

KOVA

Organas Lietuviu Socijalistu Sajungos Amerikoje.

"KOVA"
The Lithuanian weekly
Published every Friday, Phil'a., Pa.
by the
**LITHUANIAN SOCIALIST
FEDERATION OF AMERICA.**
(Incorporated April 28, 1908)
SUBSCRIPTION RATES:
In all parts of the world per year \$2.
Editor — K. Vidikas.
Business Manager — A. Žymontas.
Advertising rates on application.
All communications should be address
ed to:
"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa.

No. 44 TELEFONO No. PHILADELPHIA, Pa. 31 d. Spalio (October) 1913 m. TELEFONAS: KEYSTONE MAIN 2958. Metas IX

AMERIKA.

UŽGRIUVO 248 ANGLIAKASIAI.

Dawson, N. Mex. Kasykloje No. 3 Stag Canyon žemėms užgriuvo 284 angliakasiai per eksploziją. Išgelbėta tik 28, iš kurių 6 negyvi ir 22 sužeisti. Kitų, turbūt, negalės išgelbėti. Nelaimingieji dirbo 3000 pėdų po žeme.

NUBAUDĖ UŽ SOCIJALISTIŠKĄ VĒLIAVĄ.

Boston, Mass. Du socialistai nuteisti užsimokėti po \$25.00 pabaudos už nešimą raudonos vėliavos parodoje. Paroda buvo parengta, kaip išklmė iš priežasties nominavimo socialistų kandidatų.

SULZERIS PARODO MURPHY SUKTYBES IR SUNYBES.

Atstatytasis New Yorko valstijos gubernatorius paduoda faktus kaip Charles F. Murphy, New Yorko demokratų lyderis, suko visuomenės pinigų ir emė kyšius. Murphy per 12 metų iš politikos susidėjo 15 milijonų dolerių. Kaip jau buvo rašyta, per Murphy daugiausia ir buvo Sulzer nuo gubernatorystės pavarytas.

"Progresistų" partija pastatė Sulzerį savo kandidatu į New Yorko valstijos įstatymdavystę. Sulzeris nurodė, kad laike Sulzerio rinkimų į gubernatorių Murphy vienu sykiu pasisavino \$25,000 pinigų, paaukavusių išrinkimui Sulzerio. Be to, Sulzeris faktais ir liudininkais patvirtina, kad Murphy tik už pinigų daleisdavo kam likti teisėjais.

UŽDARYSIĄ PLIENO DIBTUVES.

Plieno trustas ketina uždaryti savo dideles dirbtuves Gary, Ind., ir Pittsburgh, Pa. Tuomi nori pabaiginti valdžią. Mat, valdžia persekioja trustą už lauzymą Shermano prieštrustinio įstatymo.

Lynchburg, Va. Užmušta 5 darbininkai per dinamito eksploziją Manganese kasykloje.

New York. Viename name ant Canal St. iš nežinomos priežasties atsitiko eksplozija, nuo kurios žuvo 8 ypatos.

Calumet, Mich. Vario kasyklų mušeikos užpuolė ant straikerių parodos. Straikeriai pasipriešino. Įvyko smarkios muštynės. Mušeikos vartojo revolverius ir peilius. Sužeidė 20 darbininkų. Mušeikos sužeisti trys. Suareštuota 140 straikerių "uz riaušių kėlimą".

Daniel J. Clark, kuris jaunystėje užmokėjo kelis desėtkus dolerių už J. D. Rockefellerio kambarį ir maistą, dabar randasi pavargėlių namuose. Rockefelleris dabar yra didžiausias pasaulio milijonierius.

Farmeris C. E. Robinson padovanojo prezidentui Wilsonui 7 svarų bulvę. Tai didžiausia žinoma bulvė.

UŽRUBEŽIS.

SOCIJALISTŲ LAIMĖJIMAS ITALIJOS RINKIMUOSE.

Roma. Dabartiniuose abelnuose Italijos rinkimuose socialistai nemažai laimėjo. Soc. Leonida Bissolati išrinktas į parlamentą nuo distrikto, kuriam randasi patsai karaliaus palocius. Prof. Bacelli taipgi išrinktas.

Viso išrinkta 17 socialistų, 197 liberalų, 23 "viduriniai", 14 republikonų ir 10 klerikalų.

Nuo trijų likusių Romos distrikty išrinkti klerikalų priešai. Šiuose rinkimuose pirmą sykį buvo vartojamas beveik visuotinas vyrų balsavimas, pagal naują rinkimų įstatymą. Balsavo 8,000,000.

DUBLINO STRAIKERIŲ VAIKAI GABENAMI ANGLIJON.

Dublin, Airija. Gatvekarų straiikas da nežinia, kada baigsis. Straiikeriai sumčia savo vaikus į Angliją ir kitus Airijos miestus pramaitinti. Vaikų išsiuntimas nesibaigs. Vaikų išsiuntimo daugiausiai rūpinasi socialistai. Kunigai, vyskupai ir antvyskupiai juodžiausiais žodžiais iškeikia socialistus už tą darbą; sako, socialistai "šeimynas ardo". Katalikė fanatikė grafienė Plunkett prizadėjo Dubline užlaikyt straiikerių vaikus vienuose savo namuose, kad tik socialistai vaikų nepaimtų. Ji suareštavo dvi garsias socialistas Lucille Rand ir Dorą Montefiore už tai, kad buk jos norėjusios pavogt du vaiku. Mat, todi socialistės norėjo vaikus pas save paimt pamaitinti iki straiiko pabaigai.

Kada socialistai surenka straiikerių vaikų burį, kad išvezus juos į Angliją, prisistato kunigai, pradeda keikt socialistus ir grąsint tėvams pekla, — ir tokiu budu trukdoma straiikerių vaikų šelpimas. Kunigai prakeikia ir šį visą straiiką; bet visgi randasi daug straiikerių, kurie leidžia savo vaikus Anglijon ant pramaitinimo.

KRUPPŲ SKANDALAS TEISME.

Berlinas. Prasidėjo teismas Kruppų ginklų išdirbystės viršininkų. Juos kaltina tame, kad jie papirkinėjo valdžios urėdinkus, idant šie išduotų valdžios paslaptis. Pasirodė, kad jie papirkinėdavo valdininkus ir kariumenės viršininkus, kurie ir pasakydavo, kokių ir kiek ginklų valdžia ketina užsisakyti ir pas kokią firmą.

Pirmas išnešė aikštėn tą skandalą soc. Reichstago narys dr. Liebknecht. Jis prirodė, kad Kruppai, papirkę laikraščius, leido paskalas apie artimą karę su Francija. Tą jie darė, norėdami sugundint valdžią prie didesnio ginklavimosi, iš ko didžiausia nauda, žinoma, butų Kruppams.

Keli oficieriai jau pasodinti kalėjiman už išdavimą valstybės paslapčių Kruppams. Bet patys Kruppai, didžiausi, tikri kaltininkai, anaip tol nejudinami.

MEKSIKOS RINKIMAI — KOMEDIJA.

Praeitą nedėdienį buvo Meksikos prezidento "rinkimas". "Rinkimas" įvyko beveik be balsavimo. Nes visoje Meksikoje tebalsavo tik 10,000, nors Meksikoje yra 3,000,000 balsuotojų. Žinoma, tokį rinkimą kongresas apsauks be vertės, o Huerta vėl bus prezidentu-diktatorium. Jis išdavė įsakymą padidint Meksikos armiją nuo 85,000 vyrų iki 150,000.

Katalikai balsuotojai susilaukė nuo balsavimo, nes kunigai jiems liepė. Sako, kad Felix Diaz gavęs daugiausia balsų.

ŽYDAS AUGŠCIAUSIUOJU TEISEJU.

Anglija padarė savo augščiausiuoju teisėju žydą Isaacs Rufus.

PREZ. HUERTA ATSIKAKO KANDIDUOT.

Laikinis Meksikos prezidentas Huerta atsisakė būti kandidatu į prezidentus šiuose rinkimuose. Tai padarė, daugiausia verčiamas Suvietijos.

NORĖJO NUŽUDYT MINISTERI.

Suimta trys Portugalijos monarchistai, kurie buvo padarę planus užmušt Portugalijos ministrerių pirmininką Costą.

AUSTRIJOS VALDŽIA PRIEŠ IŠEIVYSTĖ BUSHŲ KAREIVIŲ.

Austrijos valdžia padavė parlamentui įnešamą, kad butų sustabdyta išeivystė tų, kurie turi stoti kariumenėn.

PORTUGALIJOS MONARCHISTŲ SUOKALBIS.

Portugalijos monarchistai buvo susikalbėję užimt sostainę Lissaboną, bet valdžia išanksto suokalbį sužinojo ir areštavo daug maistininkų vadų. Maistininkai stoji mušin su policija ir kariumene, bet lengvai buvo pergalėti.

KARIŠKI LAIVAI MEKSIKON.

Vokietija ir Francija pasiuntė po vieną savo karišką laivą į Meksikos vandenis. Anglija taipogi ketina atsiųsti savo karišką laivą. Visos tos trys viešpatystės kritikuoja Suvienytas Valstijas už nenuraminimą Meksikos sukilimų, ir reikalauja, kad Suvienytos Valstijos pasiųstų savo kariumenę į Meksiką ir ten padarytų tvarką; o kad ne, tai pačios minėtos viešpatystės padarys ten tvarką ir apgins savo piliečių reikalus Meksikoje. Suvienytos Valstijos nepripažįsta Huertos valdžios Meksikoje, o Vokietija, Anglija ir Francija pripažįsta.

CARAS PATS NORĖJO BEILIO TEISMO.

Rusijos justicijos ministeris buvo priešingas teismui Mendelio Beilio už papjovimą krikščionio vaiko Juščinsko; ministeris laikė tokį apkaltinimą, kaip nesuomone. Bet caras liepė teisti tą žydėlį ir gana.

RUSIJA.

DIDELI STRAIKAI MASKVOJ.

Straikuoja Maskvos elektrinių gatvekarų konduktorai ir motormonai. Reikalauja, kad butų pakelta alga, sutrumpinta darbo valanda ir poliuiosuota suareštuotieji straikeriai. Iš užuojautos atvekarų darbininkams sustraiikavo elektros darbininkai, kanalizacijos darbininkai ir daug duonkepų. Daugelio kitokių darbų darbininkai taipgi rengiasi straiikuoti. Atsitinka sutrikimų su policija. Darbininkai areštuojami buriais.

SOCIJALISTŲ BYLA.

Ekaterinburgas. Teismo rūmai perkėlė savo bylą dvylikos ypatų, kilinamų prigulėjime prie Socialistų partijos. Tris kaltinamieji nuteisti ištrėmimui, o trys tvirtovės kalėjiman.

DA 30,000,000 RUB. POLICIJAL.

Duma patvirtino projektą, kad policijai būtų mokama 30,000,000 rub. policijai valdyti turi gubernatorių.

PATARIMAS DARBININKAMS.

Varšavos gubernatorių, duodamas patarimus bedarbiams darbininkams, priminė, kad Vokietijoj skundu darbininkų dėlei to, kad padidinta kariumenė. Mat, gubernatorių duoda su-prast, kad bedarbiai gali važiuot sau į Vokietiją. Nors Vokietijos darbininkai taipgi skundziasis ant bedarbių.

VAIKIŠKOS REFORMOS MEDICINOS AKADEMIJOJ.

Kariškoj Medicinos akademijoj Peterburge vėl naujos reformos. Pagal jas, akademijos studentai negali nešioti baroninių apykaklių, nei kalosų, nei kapišonų, nei vaikščioti į opere-tę, nei į krutamuosius paveikslus po 6 val. vakare, o turi akurtnai lankyti cerkvę. Tai taisyklės, kuriomis labiau suvarzoma tie studentai už žemesniųjų kliausių gimnazistus.

UŽ GRAIKŲ KARALIAUS ĮŽEIDIMĄ.

Laikraštis "Rieč" suareštuotas už įžeidimą Graikijos karaliaus Konstantino, gyvenusio 1600 metų atgal. "Rieč" parodė, kokių bjaurių darbų jis pridirbo pirm tapimo krikščioniu. Pas-kui gi jį bažnyčia šventuoju pripažino.

Valstijos Tarybos pirmininkas gauna 25,000 rub. metams; jo pagalbininkas — 16,000 rub.; Valstijos Tarybos nariai: Vitte, Goremfkinas ir Aleksejevas po 20,000 rub. Viso Valstijos Tarybai metams išmokama 1,365,944 rub. algos.

Mirė garsus Rusijos juristas profesorius J. J. Foinickis. Jo vardas buvo gerai žinomas ir užrubežiuose.

DARBO LAUKAS.

ATSKAITA peržiūrėjus Montello straikerių kasą.

Spalio 5 d. 1913 m., peržiūrėję kaseriaus A. Vaitkaus knygas, radome tokį kasos stovį: Montelloje, kolektuojant po stubas ir per prakalbas, surinkta \$504.61 Vietinių draugysčių aukaukauta 82.60 Iš kitų miestų prisiųsta aukų 165.60

Išviso įplaukė aukų \$752.81

Išlaidos:

Valgis straikeriams .. \$472.30 Teismo lėšos 44.14 Spaudos lėšos (spausdinimas plakatų ir atsišaukimų 39.65 Kolektorių lėšos, atvaziavusių straiiko laike kalbėt 26.30 Organizatorių išlaidos: C. Howardui pragyvenimui \$34.50 Kitiems reikalams, kaip tai, kelionės lėšos 44.09 L. Gričko išlaidos: Pragyvenimas \$29.00 Kitų jo reikalų išlaidos .. 2.77 Viso straiiko reikalams 49.30 Pas kaserių \$742.26 Ka pinigų \$10

Peržiūrėjimo komitetas:

S. Sleinis, A. Budris, J. J. Žemaitaitis, F. A. Sulkis, John Minickis. Straiik. šelpimo kasierius A. Vaitkus.

ATSKAITA

aukų, surinktų pašalpai lietuvių 54-me ir 58-me skyriuose. (Iš generališko rubsiuvių straiiko Didžiazjame New Yorke pradžioje 1913 metų).

Gerbiameji aukautojai: pirm, negu priešime prie atskaitos, turime jums paaiškinti, dėlei ko ji taip ilgai nebuvo pagarsinta. Pačią atskaitą reikia nušviesti taip, kad ji kiekvienam butų suprantama.

Dalykas štai kame: laike didžiojo rubsiuvių straiiko, kuomet tapome gana išvarginti, o straiiko galo toli-grauz nesimatė, tai nutarėme atsišaukti į Lietuvišką visuomenę, prašydami pašalpos. Tam tikslui tapo atspaudinti blankos ir išsiuntinėta po plačią šalį nekurioms ypatoms ir draugijoms, kad parankiau butų rinkti aukas; ant blankų gi buvo pažymėta, kad kiekviena blanka, su aukomis ar be aukų, butų grąžinama atgal. Vienok atsitiko kitaip.

Pasibaigus straiikui reikia daryti atskaitą bei aukų pagarsinimą; daug blankų nėra. Priešioje rašinėti laiškus ir ieškoti blankų. Nekurie pasiaiskino, jogei jie nepatėmijo pašalpos, kad reikia blankas sugrąžinti; bet kiti nei žodžio nepasakė, kur jie jas padėjo — tai jie patys tik apie tai ir žino... Da kiti, vietoj žmoniškų pasiaiskinimų, pribraizo visokių nesąmonių...

Blankos, kurios negrįžo ir kokias gavome atsakymus.

"Kovos" redakcijai buvome pasiuntę 10 blankų: NN. 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 ir 19 — nei vienos nesugrąžino; gavome atsakymą, kad aukų nerinkę, o blankas numetę gurban.

Blanką N. 23 "Laisvės" redakcija davė Bostono straiikeriams pažiūrėjimui, o su 24 bl. P. Geležinis rinko aukas; blanką per apsirikimą sudegino, o aukas prisiuntė Brooklyno straiikeriams (aukas gavome — p. kom.).

Blankas NN. 25, 26 ir 39 buvome pasiuntę "Keleivio" redakcijai; gavome atsakymą, kad jie tas blankas išdalino kai-kuriems ištikimiems draugams parinkti aukų, tos trys blankos irgi negrįžo.

Blankas NN. 30, 31, 32, 33, 35, 36, 38, 39, buvome pasiuntę "Lietuvos" redakcijai, gavome atsakymą, kad jie tas blankas taipgi išdalinę draugams ir draugijoms, bet nei viena iš minėtų blankų negrįžo.

Blankas NN. 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49 ir 50 buvome pasiuntę "Darbininkų Vilties" redakcijai; iš ten negavome jokio atsakymo ir nežinome, ką jie su jomis nuveikė.

Blankas NN. 71 ir 134 pasiuntę Perėviciai (pregrąžino).

Blankas NN. 171, 172, 174 buvome pasiuntę Žiugzdai ir Kačergiu į Newarką, N. J.; visos trys negrįžo.

Blankas NN. 183 ir 184 buvome pasiuntę M. Tolubai į Exter Boro, Pa.; gavome žinią, kad jis jas prapuldęs.

Blankas NN. 185 ir 186 buvome pasiuntę J. Vasiliauskui į Baltimore, Md.; gavome žinią, kad jis tas blankas perdavęs vietinei rubsiuvių unijai, bet nežinome, ką jie nuveikė su joms — negrįžo.

Blankas NN. 188 ir 189 buvome pasiuntę J. Riktoraičiui į Waterbury, Conn.; gavome štai kokį atsakymą: "blankas priėmęs perdaviau draugystėms ant susirinkimų; draugystės ap-svarstė aukų neskyrė, sekretoriai blankas sudegino".

Blankas NN. 194 ir 195 buvome pasiuntę J. Jaroševičiui į Walpole, Mass.; atsakymo negavome ir nežinome, ką jis su joms nuveikė.

Blanka N. 211 buvome pasiuntę Sinkevičiui į Ashley, Pa.; gavome atsakymą, kad jis perdavė ją į Sugar Notch, Pa. ir minėjo, kad aukas rinko ir prisiuntė mums, bet mes nei blankos nei aukų negavome.

Blankas NN. 219, 220, 221, 222 buvome pasiuntę J. Salčiuni į Baltimore, Md.; atsakymo negavome ir nežinome, ką jis su jomis nuveikė.

Blanka N. 243 buvome pasiuntę "Lietuvos Sunų Dr-tei" į Waterbury, Conn.; gavome atsakymą, kad minėta dr-tė aukomis rinkti įgaliavo M. Dambruską, kuris surinko aukų \$2.95, bet kad Brqoklyno straiikas buvo pasibaigęs, tai aukas ir blanką nusiuntė Bostono straiikeriams per "Keleivį".

(Užbaiga bus).

APŽVALGA.

DR. ŠLIUPO "SORKĖS".

Dr. Šliupas "Laisvojoj Mintyje" veda taip vadinamas "Chronikos" skyrių. Toje "chronikoje" daugiau nieko nematyt, kaip tik chroniška Šliupo liga — koliot socialistus, vadint juos tautos neprieteliais ir net kunigus šaukt kovon prieš socialistus.

Šliupas logikos nepripažįsta. Prie ko jis priprato, tas jam įstatymas; prie ko jis nepriprato, to jis nei girdėt nenori, ir plūsta ant visko, kas netinka į jo praskidusią "protišką" plėškę.

Daugiausia Šliupas "atsizymėjo" apgindamas Yčo garbę. Nei vieno argumento, nei vieno fakto nepastatė, o tik socialistus akėjo ir Yčą vadino garbingu vyru.

Šliupas taip neapkenčia socialistų, kad, be abejonės, jis įtairtų jiems pačiame Tautos Name inkvizicijos skyrių, jeigu tik jis turėtų tokią galybę.

Socialistai, vienok, tik juokiasi iš to cirko (sorkių), koks eina Šliupo smegeninėje; socialistai žino, kad jo protas — tai protas nykstančių gyvųjų veislių, kurie negali suprasti šios gadinės dvasios ir permątyti naujo drauginio judėjimo bėgį ir jo prasmę.

V. KAPSUKO NUOMONĖ APIE TAUTOS NAMUS.

N. 29 "Pirmyn" tilpo labai įdomus V. Kapsuko straipsnis "Dėlei aukų rinkimo tautos namams". Straipsnis plačiai ir originališkai nušviečia klausimą. Tarp ko kito sako:

"tokuose namuose susipratusiems darbininkams nėra vietos; o kartu su jais nėra vietos ir darbininkų kliašos reikalų išreikšėjams iš inteligentijos".

Anot autoriaus, darbininkai tegalės pasinaudoti Tautos Namais tik kaip būsimu saldikiu mis burtais.

APIE AMERIKOS LIETUVIUS.

Kun. prof. Matulevičius yra pirmas iš įžymesniųjų europiečių kunigų ir tautinių inteligentų, kuris gerai atsišaukia apie Amerikos lietuvių darbininkus. "Žvaigždėje" jis rašo, kad Amerikos lietuvių darbininkas daug augščiau stovi už Lietuvos kaimo darbininką ir Rusijos miestų lietuvių darbininką; sako, lietuvių darbininkas Amerikoje yra pasitinkintis savimi, drąsus ir šiek-tiek apsišvietęs ar bent stengiasi prasišviesti.

Prūsų lietuviai pasiuntė savo pasiuntinius pasveikint vokiečių kaizerį dienoje jo sidabrinio jubilėjaus. Vienas pasiuntinys dr. Steputaitis štai kaip najviškai pasakoja apie tą atsitikimą: "Ponai dr. Gaigalaitis ir prof. Kuršaitis atėjo frakais apsvilkę, aš gi apsirėdžiau lietuvių dragunų pulko mandiera. Metėsi tai akysna tarp daugybės jenerolų, feldmarsalų ir kitokių ekselencijų.

"Induodamas ciesaoriui lietuvių adresą, rėžiau trumpą prakalbą. Ciesorius labai džiaugėsi tuom ir juokėsi visa gerklė, pats užprašė mus visus į iškilmingą perstatymą operoje. Aš gi da gavau pakvietimą pietums. Kaip tai buvo puikūs valgiai! Na, ir gėrymai buvo nepaprasti. Davė po stiklėlį kiekvienam svečiui tokajaus — vyno nuo 1858 m. Rijosi, kad žinfotumėte, kaip alyva".

Kaizeris, juokėsi, matomai, iš Steputaičio kvailumo.

Moterų Skyrius.

LIETUVIŲ MOTERŲ PATEISINIMAS.

Drg. J. Raulinaitis pasakė tiesą, kad lietuviškas moterims reikia daug mokintis, nes netik vėrt ir namus apžiūrėt mes nemokam, bet nemokam nei apsiirengt nei mandagiai apsieit.

Tas viskas tiesa. Bet tais peikimais, ar galima išmokint ir taip greitai pakeist lietuviškas moteris ir merginas? Nes mes atsilikusios da toli užpakalyj mūsų vyrų apšvietoje. O be apšvietos nieko gero negalim išmokint. Tankiai tenka girdėt apšviestiesnių vyrus kalbant apie blogumą moterų ir merginų; sako: atėjusios iš Lietuvos daugiausia davatkos, nemoka apsiirengt nei gatve paeit, o čia gimusios težino tik kendes ir "čiugumą", yra tinginės, nemoka taupyti, perdaug madas gaudė, ir tokioms vyras negali spėt uždirbt ir tt. Žodžiu sakant, čia gimusios niekam nenaudingos.

Siandie kiekvienas apšviestiesnis vyras ir moteris mato tą stoką moterims apšvietos, o taipgi atsilikimą viešuose pasielgimuose, ir norisi, kad jos greitai laiku atbustų, griebtųsi mokyti visko, kas tik žmogui naudinga. Bet kiekvienas daiktas negalima taip greitai permąnyti. Viskas povaliai keičiasi, tobulinasi; taip ir su moterimis.

Mēs esame išauklėtos tvirtesniuose prietaruose negu vyrai, mēs datyrėme daugiau išjuokimo, panikinimo, ir prie to visko esame pripratusios. Vaikai turėjo progą, nuo daug seniau mokyklas lankyti, negu mergaitės. Tą kiekvienas gerai žino, nes iš sunelio tėvai tikėjosi susilaukt kunigėlio, o ir šiaip visokiuose išėjimuose vyras daug daugiau visko mato ir pasimokina nuo kitų. Merginos gi visų akimis vadziojamos, tėvu dąpojamos, joms niekas nekalina, viskas, kas klusnios ir nie nuolatėnio žodžio nepasakyt, nors ir prieš didžiausią neteisębę. Atsimenu gerai, kaip augau senoje tėvynėj, kad kiekvienas piemuo galėdavo tyčiotis iš merginos ir ant juoko ją laikyti, kad "Ožka negyvuyls, o merga ne žmogus"; jeigu gi mergina ką pasako ar kur prie kalbos pataria žodį, tai greitai jai užrinka su pajuoka: Ar ir merga žino ką? Jeigu da jinai smarki ant visko, o graži, tai turi kiek vertės, o jei ne, tai visų laikoma už nieką. Bet vyras, kad ir iš pupų neišvaromas, tai vis, mat, vyras.

Tokiose aplinkybėse mēs užaugome; tai peįstabu, kad daug nereikalingai kalbam, kad nepastovios esame ir tankiai yedmainiaujame. Aš mačiau, Lietuvoj budama da piemenaite, kaip viena mergina nėjo šokt su girtu vyru; tuomet ta mergina neturėjo vietos vestuvėse. Negana, kad visi vyrai ją išjuokė, bet ir piemėmis ją užsiundė. Mēs, budamos kaipo žemesniais sutvėrimais, tai ir prie bažnyčios daugiau prisirišom, tikėdamos, kad ten rasim nusiramimą; ir už didžiausią garbę turėjom, kad gaudavom kunigėliui ranką pabučiuot. Mat, jis augštesnis sutvėrimas, vyras, o da kunigas!

Drg. Raulinaitis sako, nereikia mokslo apsitaisymui. Aš gerai žinau, kad bažnyčia ir kunigėliai draudžia nuo gražaus apsiirengimo. Nekartą ir man motinėle aiškino, kad dievas negedžia parėdų ir pasiaugštiniimo, o tik maldų ir nusizėminiimo ir tt. O mēs, iš Lietuvos atėivės, esame visų tų mokinių prisiklausiusios ir kunigėliams šventai įtikėjusios. Amerikoj gimusios, žinoma, daugiau mokslo turi, bet yra vis tų pačių neapšviestų motinų mergaitės.

Didžiausias moterų priešas tai tamsumas, tamsinystė. Augindamos po tuziną vaikų, kada jos gali ir priu apsiirengt ar namus tinkamai apžiūrėt? O kartais ir burdžierių da laiko. Jos neapsvarstė, kad tokį skaitlių vaikūčių negalima atsakančiai užlaikyti nei išmokint, bet jos atsiduoda ant dievo valios, pagal kunigėlio patarimą, kad žmogui da negmusiam o dievas buk paskirė dalį.

O kas link tojų moterų, kurios "pantes" nėra ir blekines tuština, tai mēs nepataisysim svaiginančių gėalų mylėtojų. Jų protai perdaug sunykę, praslyde, ir jų mēs nepatrauksim pirmyn; tokios rusies žmonės nepaiso švaresno apsiirengimo, ar moteris ar vyrai; vaikščioja apsilėidę, krutines alum apsilaisvę, lupomis apskretusiomis, akimis užtraiskanojusiomis. Geriausias budas butų, kad mēs rastume gerus giuklus kovot su girtuoklyste, su svaiginančiais gėrimais.

Ir aš pripažįstu, kad lietuviškas moteris nei kiek neprastesnė už kitų tautų moteris, da jos darbštesnės, o k atsilikusios apšvietoj ir perdaug paskendusios fanatizme. Ne mūsų vienų kalčia, kad mēs atsilikom per toli nuo apšviestų žmonių; ne mums vienoms gėda už tai, bet visai draugijai, mūs visiems tėveliams ir motinėms, kad mus nemokino to, kas žmogui reikalingą žinot. Juk mēs esame nariai tos pačios žmonijos, o mus pavertė tik žašlu arba vergėmis kitiems. Dabar barat vieni už nemokėjimą apsiirengt, kiti už perdaug didelę madų gaudymą ir tt. Bet tas viskas veltui. Tos, kurioms pabarimus rašot, nemato ir neskaito, o mēs, atbudusiųjų mažą dalelę, da neturime spēkų patraukt prie apšvietos savo sesutes ir suteikt joms naudingus patarimus.

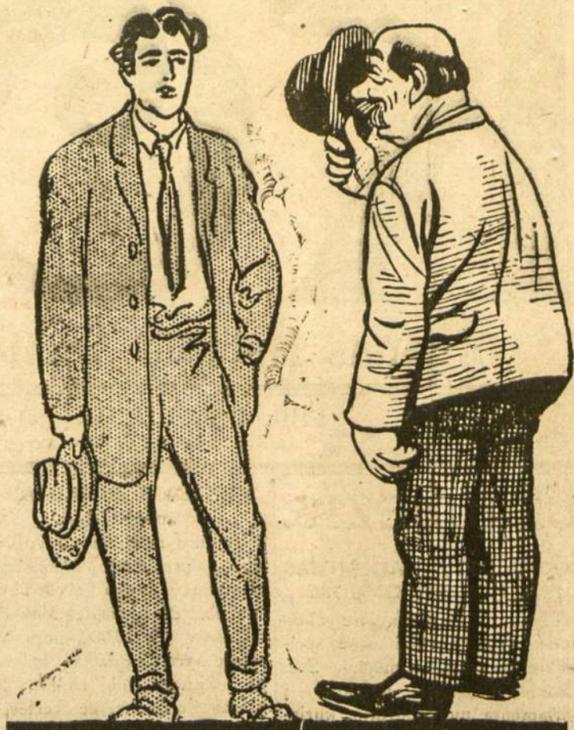
Naujosios moteris, o ir šiaip visokiuose išėjimuose vyras daug daugiau visko mato ir pasimokina nuo kitų. Merginos gi visų akimis vadziojamos, tėvu dąpojamos, joms niekas nekalina, viskas, kas klusnios ir nie nuolatėnio žodžio nepasakyt, nors ir prieš didžiausią neteisębę. Atsimenu gerai, kaip augau senoje tėvynėj, kad kiekvienas piemuo galėdavo tyčiotis iš merginos ir ant juoko ją laikyti, kad "Ožka negyvuyls, o merga ne žmogus"; jeigu gi mergina ką pasako ar kur prie kalbos pataria žodį, tai greitai jai užrinka su pajuoka: Ar ir merga žino ką? Jeigu da jinai smarki ant visko, o graži, tai turi kiek vertės, o jei ne, tai visų laikoma už nieką. Bet vyras, kad ir iš pupų neišvaromas, tai vis, mat, vyras.

Tokiose aplinkybėse mēs užaugome; tai peįstabu, kad daug nereikalingai kalbam, kad nepastovios esame ir tankiai yedmainiaujame. Aš mačiau, Lietuvoj budama da piemenaite, kaip viena mergina nėjo šokt su girtu vyru; tuomet ta mergina neturėjo vietos vestuvėse. Negana, kad visi vyrai ją išjuokė, bet ir piemėmis ją užsiundė. Mēs, budamos kaipo žemesniais sutvėrimais, tai ir prie bažnyčios daugiau prisirišom, tikėdamos, kad ten rasim nusiramimą; ir už didžiausią garbę turėjom, kad gaudavom kunigėliui ranką pabučiuot. Mat, jis augštesnis sutvėrimas, vyras, o da kunigas!

Drg. Raulinaitis sako, nereikia mokslo apsitaisymui. Aš gerai žinau, kad bažnyčia ir kunigėliai draudžia nuo gražaus apsiirengimo. Nekartą ir man motinėle aiškino, kad dievas negedžia parėdų ir pasiaugštiniimo, o tik maldų ir nusizėminiimo, o tik maldų ir nusizėminiimo ir tt. O mēs, iš Lietuvos atėivės, esame visų tų mokinių prisiklausiusios ir kunigėliams šventai įtikėjusios. Amerikoj gimusios, žinoma, daugiau mokslo turi, bet yra vis tų pačių neapšviestų motinų mergaitės.

Anglijos darbdaviai renka \$250,000,000 fondą vedimui kovos prieš darbo unijas.

PASIKALBĖJIMAS DĖDĖS SU POVYLU.

DĖDĖ DARODINĖJA, KAD ŽYDAI PJAUNA KRIKŠČIONIŲ VAIKUS IR KAD ŽYDUS VELNIAS NĖSA.

— Norėčiau su tavim, Povyl, pakalbėti apie bėgančius klausimus. Pirmiausia: ar žydai pjauna katalikų vaikus ir katalikes mergas savo velykoms? Apie tai labai daug rašo gazetot. Vienos sako, kad pjauna, kitos, kad nepjauna, bet gazetot nemoka išaiškint dalyko.

— Visi apšviesti žmonės žino, kad žydai krikščionių vaikų nei merginų nepjauna. Tik davatkos tiki, kad žydai negali apsieiti be krikščionių kraujo. Bet davatkos ir tamsūs žmoneliai tiki į daug kvailų daiktų; jie tiki, kad prakęsti žmogus ir vaidinasi; jie tiki, kad burtininkai savo šnabzdėjimais gali žmogų ar gyvulį išgydyt arba susargdint, ir taip toliau.

— O aš sakau, kad tie nedaviarkos žydai tikrai pjauna krikščionis vaikus ir mergas. Ar tu, Povyl, nežinai, kad žydai vaikas negalėtų niekada šviesos matyt, jeigu jam nepateptų akių kataliko kraujo? O kad žydai deda kataliko kraujo į macas, tai yra visam svetui žinoma.

— Niekas tau, dėde, da nedarodė, nors jau keliolika šimtų metų, kaip žydų priešai tampo žydus po teismus už primetamą žydams pjojimą krikščionių vaikų ir merginų. Krikščionis niekad nedarodė, kad žydai taip darytų, o vienok kruvinai persekioja žydus už tą nebutą kalčią. Kitąsyk grafi ir kunigaikščiai apkaltindavo turtingus žydus, esančius po tų grafių ir kunigaikščių valdžia; paskui juos žvėriškai kankindavo, kad prisipažintų, kad tikrai jie pajovė krikščionių vaiką ar merginą. Nukankinę gi žydus visada užmušdavo, o užmuštųjų turtus sau pasiimdavo. Kada žydus pradėdavo už tai kankinti, žydai žinodavo, kad jie bus nužudyti. Todėl neiškentėdami baidių kankinimų, jie kai-kada prisipažindavo prie kalčios, norėdami, kad tik greičiau jiems galą padarytų; prisipažindavo, nors ir nekalti buvo. O tą neteisą prisipažinimą žydų priešai pavartodavo, kaipo tikriausią darodymą, kad žydai pjauna krikščionis savo velykoms ir kitiems reikalams. Tokie grafi ir kunigaikščiai pirma pavogdavo kokio bėdino krikščionio vaiką ir išgabendavo į tolimą miestą, ir apkaltindavo žydus, kad jie, esą, vaiką pajovę. Žinoma, apkaltintus žydus nužudydavo, o jų turtus pasiglemždavo. Bet po kiek laiko, žiūrėk, ir atsirasdavo tas vaikas gyvas ir sveikas.

— Ir vėl socialistiškai nukalbėjai, Povyl. Tu viską nori išaiškint, kad tai dėl biznio daroma.

— Zinoma, kad dėl biznio. Žydai buvo ir yra labiau išsilavinę biznyje ir moksle už didžiumą krikščionių. Krikščionis biznieriui ir ponai dėlei savo biznio leido bjaurias paskalpas apie žydus, kad jie, esą, pjauna krikščionis. Krikščionis biznieriui negalėjo mitrumu ir darbštumu susilygint su žydais. Užtai nuolat stengiasi užtraukt persekiojimą ant žydų, išnaikint žydus arba suvis juos suvaržyt ir sukelt prieš juos tamsių krikščionių neapykantą. Dėde, žinoma, kad žydams išskolė, o kad nereikėtų skoli mokėt, apkaltindavo žydus papjovime krikščionio vaiko; apkaltintieji likdavo nužudyti, ir tokiu budu ponai likdavo liuosi nuo mokėjimo skolių, o kiti ponai, kaip jau pirmiau sakiau, taip pasielgdavo, kad pasisavint žydų turtus. Keli nevidonai paleido paskalą, kad žydai pjauną krikščionių vaikus; davatkos išplatino tą paskalą, o dabar beveik visi tamsūs katalikai tam tiki.

— Nesupranti dalyko, Povyl, kad užtari tuos nedaviarkas. Aš tau gyvais faktais parodysiu, kad jie savo velykoms skerdžia krikščionis. Jonas Pantis man štai ką papasakojo. Jis buvo su žydu Blumu Kajum geri frentai Marijampolėje, ir vis eidavo pas tą žydą pirkt visokių daiktų. Vieną sykį prieš žydų velykas Jono Pančio dukte Barbora nuėjo pas Blumą nusipirkt dažų siulams. Blumas sako, sklepe yra geriausių dažų eikim į sklepa, o ten galėsi išsirinkti geriausias. Barbora, blogo nemislydama, ir nuėjo į sklepa, o jos vaikas pasiliko už durų. Žydai nežinojo, kad tai jis buvo jos vaikas, ir jie rokavo, kad jis vaikas netėmys, ką jie tai mergai darys. Vaikas lau-kė-laukė, ant galo, įeina į krautuvę ir klausia: Kur mano mergina Barbora dėjote? Žydai gynėsi; bet vaikas atsivedė policiją, nuėjo į sklepa ir rado giliausioje duobėje įmestą merginą šaukiant strošnu bal-su. Tokiu budu Barbė buvo išgelbėta nuo baisios smerties. O žydas Blumas Kajus davė Barbės tėvui du šimtų rublių, kad tik neskųstų į sudą, o policijai irgi prikimos kišenius pinigų. Nuo to sykio nei Jonas Pantis nei jo dukte Barbė daugiau niekad neidavo pas tą žydą pirkti.

— Ar Barbora buvo graži mergina, dėde?

— Labai-labai graži: raudona ir riebi, kaip nulpinta.

— Tai greičiausia žydas no-

rėjo jai sklepe nekaltybę atimt, išžagt, o ne papjaut. Nes yra datgybė atsitikimų, kad ir tie patys krikščionis užsivylioja merginas pas save, o paskui jas išžaga. Taip-pat moka padaryt ir žydai ir kiti žmonės, kokios jie tautos ir kokio tikėjimo nebutų.

— Kad tu šitam faktui netiki, tai aš turiu da vieną tau, Povyl, argumentą, kuris didžiausią Tamošių nevierninką pertikrins, jog žydai pjauna krikščionis. Tu žinai, kad per žydų šventę nešines velnias neša po vieną žydą iš dvylikos škalų. Tai žydai ant tos intencijos pjauna po vieną krikščionį ant dvylikos škalų.

— Aš dvyvyjuos, iš kur dėdė prisirinkai tokių nelemtų pasakų. Gėda man ir klausyt, kad lietuviai tiki į tokius nebutniekius. Kokius gi darodymus dėdė gali duot, kad velnias žydą neša?

— Geriausias darodymus. Neštinių naktį žydai, įeidami į savo škalą, už durų palieka savo pantaplūs. Kada velnias nutveria žydą, škaloj pasidaro didelis triukšmas ir užgėsta visos liamos ir žvakės. Paskui visi eina apsiaut savo pantapliais, o keno pantapliai lieka, tai reiškia, jog tą jau velnias išnešė. Mano diedukas pasakojo, kad jis matė, kaip žydas, velnio nešamas, apsikabinęs kryžių, šaukė: "Kryze, rata-vok". Kas į kryžių gauna įsikibt, to velnias nenuneša.

— Kvailybė po kvailybei. Jeigu velnias tikrai žydus neštų ir jeigu juos kryžius galėtų išgelbėt, tai visi žydai dėl to stebuklo atsiverstų prie krikščionių tikėjimo.

— Tu manęs, Povyl, nesuklaidinsi. Mano tėvai tikėjo, kad žydai krikščionių vaikus ir mergas pjauna. Žydus žydus nėsa; taip ir aš tikiu ir tikėsiu. Ir aš sakau, mušk nedaviarką žydą, tai ir dievas padės.

— Man juokai iš dėvės logikos. Dėdės tėvai, pavyzdin, tikėjo, kad traukinys eina velnio syla, o dėdė tam ar tiki?

— Ne, Povyl, ba aš žinau, kad garas varo traukinį. Bet žydas reikia mušt todėl, kad jie Ježų Kristų nukryžiojo.

— Kristų nukryžiovojo romėnų valdžia pagal reikalavimą žydų kunigų; ir už tai negalima visų žydų kaltinti, kaip negalima kaltinti dėdės už Adomo ir Jievos tariamąjį pirmąjį grieką, kaip negalima kaltinti visos Rusijos gyventojus, kad caras žudo revoliucionierius, kaip negalima kaltinti Ispanijos žmonių už tai, kad valdžia nudėjo garsųjį mokytoją Francisco Ferrero.

— Bet, Povyl, tu žinok, kad žydai kur nepasisuka, ten užteršia miestus ir karalystes.

— Ne, dėde. Miestus ir karalystes užteršia ir progresą stabdo ne žydai, bet tokie tamsunai, tokie tinginiai, tokie prietarų ir burtų pilni sutvėrimai, kaip dėdė.

— Na, tu, snargliau, aš tau atmokėsiu, kada susitiksiu kitą sykį... Neapipjaustytas.

O KAIP, KUR MEDŽIŲ NĖRA...

Kapitalistas, smarkiai bėgdamas automobiliu, per klaidą pataikė į medį ir sudaužė automobilį. Vaikas pribėgo, apžiūrėjo ir tarė:

— Betgi ponas turi gražią mašiną. O kaip ją sustabdai, kur medžių nėra?

Marytė.

GERA PATI.

Pati: — Ir ko taip nusimi-nęs.

Pats: — Netekau darbo.

Pati: — Didelio čia daikto. Tas valandas, ką pirmiau dirbdavai, dabar mudu galėsiva praleist teatruose. J. V. G.

Prie kokios partijos priguli p. Yčas Dumoje?

P. Yčas giriasi, kad jisai prideras Dumoj prie "žmonių liuosybės" partijos, arba, kaip ją kitaip vadina, "konstitucionalistų demokratų" partijos (kadetu partijos).

Tai teisybė. Jojo partija tokį turi vardą. Bet mes, amerikiečiai, labai gerai žinome, kad apie partiją ne iš vardo, bet iš darbų reikia spręsti. Šiandien ir didžiausi atžagareiviai rašo ko-pirmeiviskiausias programas, nes jie veikia pagal principo: pažadeta — patiesyta, neišteseta — negriešyta.

Yčo partija įsikurė da prieš revoliuciją 1905 m. Josios šulais buvo prof. Miliukovas ir p. Struve. Kada 1904 metais, iš priezasties nepasisekimų karėje, Mikės tronas pradėjo drebtį, tada minėtos partijos vadas Struve šaukė didžiu patrijotišku balsu: "tegyvuoją rusų kariumenė!" Tuomi jisai apreiškė "kazioną" tėvynės meile.

Kada 1904 m. buvo nudėtas ministeris Pleve ir valdžia pasišaukė ministriauti Sviatopolk Mirskį, — tuomet valdžios taktika susvėlėjo. Vadinamoji "žmonių liuosybės" partija pakėlė galvą ir pradėjo rengti visokius bankietus, prašydama konstitucijos. Tuomet aplink tą partiją, kurią dėl trumpumo vadina "kadetais", pradėjo spieštis dalis inteligentijos, dalis dvasiškijos, kiek-tiek valdininkų ir pasiturinčių miestiečių. Platieji žmonių sluogsniai — valstiečiai ir darbininkai niekadės nieko bendro su ta partija neturėjo.

Kada rudenį 1905 m. išleista tasai garsusis manifestas, tai revoliucionieriai sakė: "reikia organizuoti plačiasias minias, kad juos neduotų carizmui atimti iš žmonių tą viską jisai priverstas buvo duoti susilpnėjimo valandoj. Be organizacijos miniu — žmonės negaus viršaus — sakė revoliucionieriai 1905 m. rudenį. Tuo tarpu taip vadinamoji kadetu partija ve kaip kalbėjo: "dabar jau mes apturėjom visas konstitucijos loskas, taigi nesiorganizuokime kovai, bet ramiai rinkime atstovus Dumon, o tieji jau mus apdovano visomis gėrybėmis".

Jūs matote, kad tuomet, kada da pat tikroji kova tik prasidėjo, kada Maskvoje buvo sukilimas, o skraidomieji žverū buriai trankėsi po Latviją, Lenkiją, Lietuvą, — tuomet ponai kadetai tirpo saldybės jausmo apimti ir sapnavo apie konstitucijos rojų. Jie ne tik stengėsi užliuluoti žmones, bet ir kenkė revoliucionieriams.

Pagaliaus pavasarį 1906 m. susirinko pirmoji Duma, kur p. Yčo partija turėjo didžiumą. Nors da tuomet žmonių dvasia buvo pakilus ir kadetams reikėjo būti smarkesniais, — bet jau ir tuomet pilnai apsieiška, kas jie per vieni. Jie įneša į Dumą įstatymo sumanymą — bilių apie laikraštinių žodžių laisvę ir, pagal tą bilių, darbininkų laikraščių redaktoriams už įžeidimą caro ir kitus neva prasikaltimus gresia žiauri bausmė ir net Sibiras. Atnrasai bilius apie "liuosybės susirinkimų" vėl parodė, kad kadetai nepripažįsta net susirinkimų laisvės, ypač jie stengėsi užkenti liuosybę (open air) mitingų.

Situos kadetų bilius taip ir priminė katorginiais. Gėgai da, kad jie dienos šviesos neišvydo, nes valdžia pasirupino išvaikyt Dumą. Turiu pažymėti, kad laike pirmosios Dumos egzistavimo kadetai vedė tarybas su budelių Trepuv (tuo pačiu, kuris sakė kareiviams: "kulky nesigailėt!") ir vos-vos nepapuolė į ministerius. Jie turėjo užimti visų ministerių vietas, o juodašimčiai sau norėjo pasilikti tik karės, laivyno ir,

rodosi, vidaus dalykų ministerių portfelius. Bet gi valdžia buvo gudresnė. Ji paleido kadetams kelis muilo burbulus, o paskui išvaikė Dumą.

Antroje Dumoje (1907 m.) kadetai vėl turėjo didžiumą. Jų rupesniu buvo užlaikyt Dumą. Jie stengėsi įkalbėti žmonėms, kad šie tylėtų, o jau jie ten "augštybėse" viską išgaus. Antroje Dumoje jie jau bijojo drąsiai prasitart. Tuomet jau jie išreikšė carui ištikimybės jausmus, norėdami išskirt caro ypata iš juodašimčių tarpo. Caro vardas, girdi, neturi būti teršiamas, caras augščiau partijų stovis, — sakydavo jie.

Sita kadetiška "filosofija" parodė socialistų teisybę, jog Valdžia išvaikė antrą Dumą, o socialistus atstovus nuvarė į Sibirą ir į katorgą. Čia ir pasirodė socialistų teisybę, jog be organizuotų minių pagelbos jokia konstitucija neužsilauks.

Prasidėjus juodosios reakcijos dienoms, kadetų galybė visai užgeso. Dumoje jų jau buvo mažuma ir jie apsirinko sau vietą Dumos vidury. Iš vienos pusės — juos vyljoja ministerių vietas ir jie taikosi su juodašimčių, bet, antra puse vertus, da prisibijo šiek-tiek ir žmonių. Jų taktika trečioji ir ketvirtoji Dumoj buvo, maž-daug tokia: jie balsuodavo už daugelio ministerijų biudžetą, vadinasi, pripažino, kad valdžiai esą galima duoti pinigų. Ypač karštai jie remia užrubežinę valdžios politiką. Jeigu kada-nors Peterburge užsienio reikalų ministeris parengia kokį bankietą, tai kadetai ten pirmi svečiai. 1909 m. kadetai Dumos atstovai sykiu su kitais Dumos juodašimčiais aplankė Anglijos karalių. Tenais jų vadovas prof. Miliukovas pasakė viešai, kad jie, vadinasi, kadetai, yra "opozicija Jo Didenybės" (carui pačiam ištikima, tik kritikuoanti dabartinę ministeriją). Dėlei tu žodžių juodašimtiškos valdžios organas "Rossia" pasakė: "Kadetai pasitaiso. Už jų mandagų ir patrijotišką elgimąsi Londone jiems bus atleista ne vienas nusidėjimas!" Taip-pat Londone kadetai garsino, kad Rusijoje esanti jau tikra konstitucija, tik reikia ji pagerinti. O žinoma, pagerinta ji bus tuomet, kada kadetai taps ministriais. Sitokia kadetų politika baisiai naudinga valdžiai. Mat, rusų valdžia labai prasiskolinus užsieny ir jai tankiai sunku pinigų gauti. Todėl užsieny caro valdžia nori elgties "dženteloniškai" ir parodyt, kad ir ji ne bet kokia, o "konstitucijinė" ir todėl pinigai, jai paskolinti, neprapuls, nes Rusijoje ramu ir viskas tvarkoj ir esanti "konstitucija". Kada taip kalba juodašimčiai, tai užsienio bankieriai gali nepatikėt, na, o kada tą visą užtvirtina neva pirmieviai, kadetai, tuomet bankierių mašnos plačiai prasiveria.

Taigi partija, prie kurios pridera p. Yčas, labai daug prisideda prie to, kad carizmas gautas paskolas Europoj ir už tuos pinigus gali smaugti žmones. Na, draugai, kaip jums dabar išrodo p. Yčo "pirmeiviska partija"? Net dabar, kada reakcija taip šėlsta, kadetai Dumoje vis jiesko kelio taikyties su dešiniiais. Socialistus gi p. Miliukovo sėbrai baisiai neapkenčia. 1906 ar 1907 metais p. Miliukovas, pono Yčo perdėtinis, raudoną vėliavą pavadino raudona mazgote. Man rodosi, kad Waterburio saliuininkams iš to bus didelis džiaugsmas!

Laikę paskutinės karės ant Balkanų kadetai šiundė valdžią kištis į tuos kivirčius ir tokiu būdu padidinti krauju praliejimą. Ir štai dėlei šitų visų "darbelių" žmonės, šiek-tiek pirmieviški, pradeda nuo kadetų atšalti. Peterburge ir Maskvoj, kur jie buvo taip galingi, net

vidutiniai miestiečiai pradeda nuo jų atšalti. Social-demokratų vis daugiau gauna balsų ir kadetai jau šaukia, kad jie neišlaikys Maskvos ir Peterburgo savo rankose. O juk reikia žinoti, kad Rusijoje darbininkai neturi teisių, kad tokia Peterburge ir Maskvoj veikia šiek tiek pasiturinti žmonės. Na, o jeigu jau jie dabar pradeda atšalti nuo kadetų, tai kas bus tada, jeigu bus visuotinas, lygus balsavimas? Supranta tą kadetai ir laike rinkimų tankiai dedasi su juodašimčiais prieš socialistus.

Kas link valstiečių ir darbininkų, tai šie niekad nieko bendro su jais neturėjo.

Manau, kad šios trumpos charakteristikos p. Yčo partijos pakaks. Tas mums reikalinga žinoti ir ateityj, nes su Rusijos reikalais tankiai susiduriame.

Bet pabaigoj aš tiek da pasakysiu, jog negana spręsti apie atstovą sulyg to, kaip jis elgiasi svečiuose (Peterburge Dumoj); reikia neužmiršti niekad jo namų politikos. Jeigu jau p. Yčas svečiuose priguli prie taip nepirmeiviskos partijos, tai ką jau kalbėti apie tą partiją, kuri ji Lietuvoj remia?

Lenkų ponija (kolo polskie) Dumoje (svečiuose) tankiai net socialistiškai prabildavo, bet kas iš to, kad ji namie yra nepermalduojama žmonių priešė?

Leipalingio Laukaitis irgi Dumoj nepridera prie juodašimčių, bet prie taip vadinamos pirmieviškos (progresistų) frakcijos, o vienok, nors jisai ir šventadieniškai pasirėdęs, jo darbai ir žodžiai tokie jau juodi, kaip ir namie.

Todėl seka išvedimas: politiškas chamiškumas, kuriuo p. Yčas pasižymi, yra ne jo ypatinga "chrabrost", bet visos jo partijos "nuopelnas".

Ar aišku, draugai, kad su tokiais ponais nieko bendro neturime?

L. Pruseika.

E. Pittsburgh, Pa.

SOCIJALIZMO PRINCIPAI. Viršvertė.

A. VIRŠVERTES PAĖJIMAS.

Prekiai. Kapitalistiškas surėdymas atsiskiria nuo kitų surėdymų tuomi, kad šiame surėdyme dalykai yra išdirbami pardavimui, o ne išdirbėjo sunaudojimui. Taip va, batsiuovs tuos batus, kuriuos padirba, pats nesunešioja, bet parduoda. Dalykas, pagamintas pardavimui, vadinama prekiu arba tavoras. Kad dalykas galėtų būti prekiu, tai jis visųpirma turi turėti vartojimo vertę. Jis turi but naudingas kokiam žmogui. Nesvarbu, ar tas dalykas užganėdina keno-nors pamatinius fiziškus reikalavimus formoje, maisto, aprėdalo; ar užganėdina vien tik geismus ir suteikia smaugumą, pav., cigarai; ar tanauja, kaip įrankis kitų dalykų gaminimui. Prekis turi turėti vartojimo vertę, kaip pasakytą, bet ne kiekvienas dalykas, kuris turi vartojimo vertę, galima vadinti prekiu. Pavyzdin, galime paimti orą ir vandenį, kurie kiekvienam žmogui būtina reikalingi, vienok jie nėra prekiai. Kad dalykas galėtų būti prekiu, tai apart vartojimo vertės, jis turi turėti apmainymo vertę. Taigi, apart to, kad dalykas užganėdina savo savininko kokį reikalavimą, jis da turi turėti draugininį naudingumą, tai yra, turi užganėdinti kokį reikalą da kokios kitos ypatos, apart to dalyko savininko. Taip va, braižiniai busimų paveikslų kokio-nors artisto gali būti labai naudingi tam artistui, t. y. jam jie turi vartojimo vertę, kuomet kitiems jie neturi jokio naudingumo, tai yra jie neturi draugininio naudingumo. Tie braižiniai, neturėdami draugininio naudingumo, neturi nei apmainymo vertės, nes jie nėra niekam reikalingi, tat niekas nenorės jų ant nieko naudingo mainyti, — ir per tai tie braižiniai nėra prekiai. Nereikia tad pamiršti, kad dalykas, idant buti prekiu, 1) turi turėti naudingumą — užganėdinti kokį reikalavimą, savo savininko; 2) turi turėti draugininę vertę — užganėdyti kokį-nors reikalavimą kokios kitos ypatos, apart to dalyko savininko.

Vertė sutveria darbas. Kaip jau augščiau sakytą, tai šiame surėdyme dalykai, t. y. prekiai išdirbami ne savo sunaudojimui, bet apmainymui. Apmainymas prekių nėra atliekamas tiesioginiu būdu — batsiuovs neneša savo prekį, batus, pas rubsiuvi, kad gaus ano prekį, rubus; bet apmainymas atliekama aplinkiniu būdu — prekiai apmainoma ant tam tikros prekės, vadinamos pinigais, kurie visų yra primesti už apmainymo tarpininkus, ir ant jų galima viską apmainyti. Dabar kyla klausimas: Kas nusprendžia prekių vertę? Kas nusprendžia, kad batų pora verta tik dveju dolerių, o ne penkių dolerių? Visi prekiai, kaip jie nebutų skirtingi pagal išvaizdą, vartojimo, būdą ir kitaip, turi vieną ypatybę, kuri yra vienoda visiems; visi prekiai yra produktu žmogaus darbo. Visi pagaminti prekiai yra rezultatas žmogaus darbo pajiegy pridėjimo prie gamtos dovanų. Suprantamas dalykas, po žodžiaus žmogaus "darbo pajiegy nereikia suprasti vien tik paprastą fizišką darbas. Tokis mąstymas butų labai klaidingas; prekiu pagaminimui reikalinga netik tas, kuris tiesiog prekį dirba dirbtuvėje; bet reikalingas ir darbas to inžinieriaus, kuris sugalvojo ir padarė planą mašinai, kuria darbininkas dirba; reikalingas darbas architektoriaus, kuris sugalvojo ir padirbo planą fabrikai, kurioj darbininkas dirba; darbas knygyvedžio, kuris veda visas saskaitas apie išdirbamų dalykus; darbas prižiūrėtojaus, kuris daboja, kad visi dalykai būtų išdirbti atsakančiai. Taigi apie prekių vertę negalima spręsti vien tik pagal tą darbą, kuris tiesioginiu būdu išdėtas tų prekių pagaminimui, bet sprendžiant reikia imti atidon ir tas darbas, kuris yra išdėtas aplinkiniu būdu tų prekių gaminimui. Tai yra prekių vertė praena ne vien tik nuo to darbo, kuris pagamino poniačias prekes, bet ir nuo to darbo, kuris pagamino įrankius, su kurių pagalba prekiai buvo išdirbami, išvažiojami ir taip toliau. Taigi vertė vienų išdirbinčių prieš kitus išdirbinius galutinai nusprendžiama pagal daugumą draugininiai reikalingo žmogaus darbo, idėto tuose prekiuose. Reiška, jei kas nors tingėdamas ar iš priezasties neveiklumo prasėdės dešimt dienų prie poros batų pasiuvimo ir reikalas už juos dešimt dolerių, kuomet, abelnai paėmus, porą batų galima pagaminti į porą dienų, tai niekas jam nemokės tų jo reikalaujamų dešimts dolerių, nes, abelnai paėmus, draugininiai reikalingo žmogaus darbo prie poros batų pasiuvimo reikia tik dviejų dienų ir užtai porą batų, pagal tą aprokavimą, verta tik dviejų dolerių.

Kritika darbo vertės teorijos. Socialistų priešai kritikuoja K. Markso mokimą, kad prekių vertė paicina nuo draugininiai reikalingo darbo iguldymo į prekius. Tą kritiką galima padalinti į tris skyrius. Kad geriau supratus tą kritiką, peržvelgsime stambiasias jos rūšis atskirai.

1. Neįskaitoma protiškas veikimas. Šios rūšies kritikuo-tojai šaukia, kad prekių paga-

minime vartojama ne vien tik fiziškas darbas, bet ir protiškas. Kaip augščiau matėme, tai socialistai tiesiog mokina, kad darbu paskaitoma visi tie žmogaus veikimai nežiurint, ar tai protiški ar fiziški — kas tik reikalinga prekių pagaminimui. Tai yra po žodžiu "draugininiai reikalingas darbas" reikia suprasti žmogaus fiziškų ir protiškių spēkų sunaudojimą prekių pagaminime. Jei mes suprantamė, kad draugininiai reikalingame darbe yra įskaityta sunaudojimas žmogaus fiziškų, kaip ir protiškių pajiegy pagaminime prekių, tuomet kritikuo-tojams, kad mes neimeame atidon protiško veikimo, — lieka burna uždaryta.

2. Neišaiškina visų dalykų vertės. Šios rūšies kritikuo-tojai nurodo, kad Markso darbo vertės teorija neduoda išaiškintą paėjimo vertės įvairių žymų senovinių liekanų, pav.: kardas kokio garsaus karės vado ar valdono, piešinys kokio-nors garsaus piešėjo ir tt. Čia tai yra jau tiesioginis nenorėjimas suprasti Markso mokimo. Marksas kalba apie darbo vertės teoriją tiktai paprastuose prekiuose, kurie yra pagaminami šiame kapitalistiškame surėdyme, o ne apie vertę dalykų, kurie, aciū savo turėdžiu augštą vertę. Taip va, gal kokis lietuvis patrijotas atiduotų visą savo turtą už Keistučio vyžą, jei tik tokią butų galima gauti; bet tas nieko bendro neturi su šiandien pagaminamų prekių vertę. Nes, kas link tos vyžos fiziškų ypatybių ir formos, tai butų galima padirbti tokią-pat, kaip ta menama Keistučio vyža, vienok toji padirbtoji niekad nebus buvus nešioti Keistučio ir už tai neturės tos išskirtinos vertės, kurią turi mėhama Keistučio vyža. Išskirtinos vertės negalima lyginti prie prekių vertės. Dalykai su išskirtinomis vėrtėmis bandoma įgyti tik tų, kurie renka juos, o prekiai yra reikalingi visiems. Prekius vis naujus galima pagaminti, o išskirtinos vertės dalykai negalima išgauti jo padaryti.

L. F. d' M.-R.

(Da bus).

Liaudies Namai ar Tautos Namai.

Aš esu priešingas tokiems tautiškiems namams, kaip manoma statyti Vilniuje. Kurie mūsų draugai rodo pavyzdžius iš Belgijos, Šveicacijos ir Vokietijos tautos namų. Aš gi norėčiau žinoti, kur yra matę mūsų draugai tokius tautos namus tose viešpatystėse? Niekur. Jie girdėjo skambinant, bet nežino, koks varpas ten yra! Šveicarijoj nėra tokių tautos namų, kaip mes svajojame apie savuosius. Ten nėra muzėjų, dailės skyrių arba išmuštų ant sienos rublinių garbės narių, o tik yra knygnas, valgykla (restauracija), Social-Demokratų partijos biuras, unijų sekretorijatai, madynės ir kiti reikalingi darbininkams daiktai. O kur Šveicarijos kalno atskala ar Šveicariško avino ragas? To man neteko matyti. Ir tie namai nevadina tautos — National, bet "Volkshaus" — žmonių namai. Dabar apie Vokietijos taip vadinamus tautos namus. Vokietijoje visai nei negirdėti vardo "tautos namai", bet tik staciai "darbininkų namai". Kur didesni miestai, ten darbininkai minios, susidėję su Social-Demokratų partija, turi pasistatę savo namus, o kur neturi savų, ten samdo visi išvien. Tuose namuose irgi nėra muzėjų ir dailės skyrių, bet tik vieta knygnui, sekretorijatai,

visų unijų biurams, valgyklai, pakeleivingiems unijų nariams nakvynės, salės mitingams ir kiti darbininkams naudingi įtaisymai. Ir gal skaitytojas pasakys, bet ten lankosi visoki žmonės. Taip, duris atdaros visiems, bet lankosi vien tik susipratę darbininkai. Visa juodvarnių gauja agituoja išsijuosus, kad paklusnios avelės ten savo kojos nekeltų. O gal demokratatai ten lankosi? Na, ne, tie irgi bijosi tų namų, kaip baisiausios ugnies, ir visur stengiasi naikinti tokius darbininkų namus, nes jie yra peilis visai šiandieninei viešpatuojančiai kliasai.

Čia kyla klausimas, kam darbininkams reikalingi tie namai? Ir kas verčia darbininkus taip uoliai rupintis savo namais? Atmink, mielas skaitytojau, kad prieš susipratęs darbininką pakyla visas dangiškos, pekliskos ir svietiškos galybės. Visi visokiais budais stengiasi ardyti darbininkų organizaciją. Vokietijoje socialistai niekur negali gauti didesnės svetainės savo milžiniškiems mitingams. Miestai daugiausia yra valdomi liberalų — panašių į Lietuvos demokratų, arba klerikalų. Miesto valdžia matydama, kad kur didelė svetainė yra tankiai parsamdama socialistams, uždraudžia savininkui parsamdyti socialistams, o jei savininką negali prie to prispirti, tai tada pasistengia tą svetainę nupirkt miestui, kad užkenkus socialistų agitacijai, ir tai daro demokratatai! O ką norėti iš šiandieninių Lietuvos apystovų! Mums nereikia nei sapnuot, kad Tautos Namai Vilniuje bus kada naudingi lietuviui darbininkui. Tuli mūsų draugai socialistai katedralistai (ot leiskit, kad taip juos vadinu. P.S.) nurodo, kad, girdi, jie vis bus kada naudingi. Aš irgi numanu, kad jie bus kada naudingi. Bet patarlė sako: "Kol saulė užtekės, tai rasa akis išės"! Ir taip laukite, draugai, kada tie namai prie dabartinių aplinkybių atneš naudą Lietuvos darbo žmonėms!

Kai kurie net mašo bulves žemtas ir batinimus į vieną puodą ir mano, kad bus gera putra. Na, ne; aš esu tokios ragavęs; žinot, — vyrai netikisus. Ir taip sumaišius socialistus, demokratus, konservativus ir klerikalus į vieną kruvą, ar galima kaip-nors sugyventi? Aš nematau jokio galėjimo!

Kiti sako, klerikalai nepaaims viršų, o demokratatai viešpataus. Aš ir galiu tą daleisti, bet abejoju. Na, tegul demokratatai ir socialistatai buna. Ar gali tie žmonės vienam lizde sugyventi? Anaipolt ne! Demokratatas iš pilvo ir dušios yra artimesnis klerikalas, negu socialistas. Ir demokratatai tik tol eis su socialistatais neva išvien, kol valdžia jiems nenumes šunkaulį nuo savo stalo. O gavę šmotą kaulo, jie visomis penkiomis eis prieš socialistus.

Kas labai aiškiai matoma vakarinėj Europoj. Ir da mūsų draugai nori įkalbėti, kad, girdi, vis bus mūsų ir gana, tik reikia duoti aukų ir eiti dirbti ten išvien.

Taip, šitai mano visi katedrališki socialistatai. Šiandien, kada Rusijos liaudis neša vergijos pančius, rupintis tautos maišalienės namais — labai "revoliucijoniškas" darbas. Nestebėtina, kad ir Rusijos biurokratija pritarė tam, nes tautos namais atkreipiame žmonių domą nuo revoliucijinio kelio ir tuomi pailgina bjaurius despotizmo viešpatavimas.

Mums, socialistams, visai neverta rupintis tais tautos namais; lai juos stato tie, keno ten lizdas bus. Mums reikia išrodinėti liaudžiai, kad da ne laikas muzėjams statyti, kada pilni katorgos kalėjimai geriausių mūsų draugų. Mums rei-

čia rengtis prie revoliucijos ir šaukti liaudį prie naujos kovos, kovos išgriovimui supuvusių ir pasmirdusių despotizmo namų, o išgriovę anuos, mes galėsim, kalbėti apie Liaudies Namus, bet ne apie Tautos Namus.
P. Svotelis.

čių liežuvičius. Bižu, pasak jo gospadinės, supranta francuziškai, vokiškai, flamandiškai ir angliškai.
Iš "R. S." J. D. Tausis.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Milijonui. Na, tik pamislykite, ar galima tokią ilgą korespondenciją įdėti. Butų 5 spalios. Raštas labai neaiškus ir netaisykliškas. Nuo pradžios iki galo reikėtų perrašyti, o tam jau laiko neturime. Rašykite trumpai, aiškiai ir stambiai. Minties turite, tik taip nepraskieskite ir nevarginkite redakciją ir zecerius tokiu neaiškiu raštu, — jeigu aiškiau parašyt mokate. Netinka.

Priežastis, dėlėi kurių netelpa sekančių draugų korespondencijos:

B. Salaveičiko. Kitas draugas pirmiau apie prakalbas pranešė, ką ir dedame.

Ex - Kataliko. Perdaug ilgai aprašoma teismas. Rašyba negera. Neturim laiko sutrum-pinti ir perrašyti.

Vieno iš Publikos. Apie tą vakarą jau pirmiau patilpo korespondencija.

T. B. Apie žydų socialistų suvaziavimą jau buvo; kita gi jo už korespondencija nesvarbi.

Vslus. Ne kaip parašyta; beveik viskas tas-pat, kas jau tilpo pirmesniuose numeriuose apie Gary, Ind.

P. Čereškos. Korespondencija būtų nieko sau, bet jau biskų užsienėjus.

J. Gilaičio. Beveik visuose miestuose ir miesteliuose lietuviai girtuokliauja ir laikraščius skaityt nemėgsta. Tas yra visiems žinoma, todėl ir laikraštį dėt apie tai nežsimoka. Geriau, kad aprašytumėt ypatingesnius atsitikimus iš vietinių lietuvių gyvenimo.

Korespondento, Ansonia, Conn. 19 lapkričio 1911 metų buvo parapijinis susirinkimas, o tik dabar apie tai pranešate. Juokus iš savės paties darote. Korespondenciją patalpiname į gurbą.

Karžygio. Nieko o nieko žingėdesnio bei pamokinančio neradome Tamstos korespondencijoj. Todėl numetėme šalin.

Liaudies Mylėtojas. Rašykite tik apie patį dalyką be ilgų pamokinių ir išvadžių. Negana, kad Jūsų korespondencijos visos reikalauja perrašymo, nes jų rašliava suvis niekai, bet da ir tos pačios raidės taip sukreivėtos, jog tiesiog negalima išskaityti; taigi tankiai negalima nei perrašyti. Rašykite stambiai ir aiškiai, neskubindami.

F. Klasteriui, Motiejui Balt-rūnaičiui, Undrijos Dzukui, Kar-klyno Žvirbliui, Lomos Kugiui, F. P., Tėvynainiui, J. Kararai. Visų Jūsų korespondencija galima būtų suvartoti, jei daugiau vietos turėtume. Kuon-keuo gal da pasinaudosime kitam numeriiui. Vienok turime patėmyt, kad visi perligai aprašinėjate atsitikimus, kuriems paminėti užtektų tik kelių žo-džių. Dažnai yra patartina prašyti tik svarbiausią atsitikimą, o apie menkesnius net suvis nieko neminėti. Labai tankiai korespondencijos lieka nesu-vartotos dėlėi savo ilgumo ir dėlėi daugybės mažožių aprašinėjimo.

V. Vens. Gražintume, jei butumėtė pridavę savo adresą. Rankraštį da palaikysime porą savaičių.

A. Bebeliui.

O, draugai mano, neverkit, nelidėkit Ir savo neramumą atstumkit šalin. Tegu naktis nusileidžia, aš nebijau jos, Aš nebijau šaltos mirties. Jūs ilgai buvot mano draugais Ir persikirt man su jumis gaila, Bet numirt lengva. Skaitlinės mano sutrauktos; Cionai, ant žemės, aš gyvenau užtektinai. Jau galva mano seniai žila-snieginė, Ir fiziškų spēkų labai mažai. Bet gyvenau aš ne uždyką; mano ilgas amžius Buvo darbų, kovos ir minties. Mano darbai ir žodžiai prabėgo, kaip vėjas, Ir paliko sėklas teisybės tarp varguolių Darbininkų ir kitų vergų kapitalo; Jos dygsta, auga ir platinas. Darbuokitės, draugai, jau aš pailsau Ir persikirt mums atėjo laikas. Jau akyse tamsu, kvėpuotie sunku Ir rytoj gal miegosiu jau amžinu miegu. Nebaisu man. Aš matau ateityje Pradžią gero, teisybės ir laisvės. Žinau, jog tarnavau ir aš jai. Akloji mirtis, ateik. Lai gyvuoja meilė, dorybė ir laisvė.

J. Parulis.

Tete daugiau neatbus.

(Vaizdelis).

Vakaras buvo šaltas. Vėjas, atsimušdamas į murus, užė ir nešiojo šiukšlės iš vietos į vietą. Ant didesnės miesto gatvės kabojo liampa, kuri, vėjo siubuojuama, darė didelius šėšlius netoli esančioj, siauroj ir purvinoj gatvėj. Prie vieno aplūzusi namelio durų plevėsavu juodas, platus kaspinas, kuris karts nuo karto gąsdino praeivius. Viduj kambario palei sieną stovėjo juodas grabas, kuriame gulėjo jaunas vyras su žaizda kaktoje. Gale galvos degė balta žvakė. Nabašnikas buvo savizudys. Jis, nepakeldamas kartaus gyvenimo, netekęs kantrybės ilgiau kentėti, nustojęs vilties, kad kada nors jo apsi-niaukusi padangė prašvīs, nesulaukdamas užtektant šviesios saulutės, — paleido kulka sau į kaktą, ir ilsiis ramiai... Jo veidas išdžiuvęs, akys įdubusios, kakta piktai susiraukšlėjusi, tarsi meta kerštą ant šio sunkaus gyvenimo, kuris jį atskyrė nuo mylimos šeimos ir išrovė iš draugų tarpo; lupos truputį šypso-si, tarsi šneka į atsilankantį: "Likis sveikas broliu, aš jau nesugrįžsiu į tą ašarų pakalnę".

Pro duris įeina jo moteris juoduose rubuose, šalia jos įbėga dviejų metų sunelis, tvirtai įsikibęs į jos ranką. Ji ap-sistojo ties grabu, pataisė žva-kę, paglostė jo veidą ir, prispaudus nosinę skepetaitę prie akių, pradėjo graudžiai verk-ti. Vaikelis užbėgęs už akių, kad pamatyt motinos veidą, pakėlė galvelę augštin ir plonu, vaikiš-ku balseliu prabilo: — Mamyt, nevelk... a... a... a... tėtė pa... pa... budysi... Tėtė miega... pavalges (pavargęs). — Tėtė daugiau neatbus, suneli, jis mirė, — pro ašaras pa-aiškina

—Tėtė milė. Neatbus dau-giau, ne? — purtydamas galve-lę, paklausė vaikas. — Taip vaikeli, nematysi daugiau tėtės... jį išvės ir už-kaš giliai į žemę, — tai tardama, paėmė vaiką ant rankų ir atsisėdo šalia grabo. — Kul išvežš tėtė?... Toli?... Mamyt, nevelk. Aš neduosiu tėtė išvežt! Aš mušiu vylą ir velksiu daug-daug. Tėtė ge-las. Aš myliu tėtę, ir apkabi-nęs rankute jo galvą, pradėjo spauti prie savės.

— Neimk tėtės, suneli, jam skauda galvelę. — Kas tą padalė? — pridėjęs pirštelį prie žaizdos, paklausė vaikas. — Nežinau, suneli. Ak... gyvenime, gyvenime... koks tu baisu... — Gyvenimas padalė tėtėi skauda?... Leikia mušt gyve-nimas. A... a... a... Muši, ma-ma, gyvenimą?... ką?

Katalikų bursy nutraukė sa-vaiz kelias, bet mišri minia lau-kė išnešant lavoną.

Viduj kambario sėdėjo kelias vyrų ir moterų, prie grabo sėdėjo moteris, laikydama vaik-ėlį ant kelių, ir graudžiai ver-kė. Vaikas tai prie motinos glaudėsi, tai glostė tėvo veidą ir kartas nuo karto mėtė kreivus žvilgsnius ant netoli sto-vinčio graboriaus su antvožu rankose.

— Mieli draugai, — tarė vi-nas iš burio, — pirm negu at-sisveikinsime su draugu ant vi-sados, aš perskaitysiu jo pas-kutinį laišką. Štai jis:

"Atleisk man, Onyte, kad aš palieku tave šitoje vargų ju-rėje. Kitokio išėjimo neradau... Kapitalas mano spēką ir ener-giją išgėrė. O dabartinė bedarb-ė, lenkimas galvos prieš darb-davį ir monotoniškas atsakymas — "nereikia" — išplėšė pasku-tinę gyvenimo viltį..."

"Aš myliu tave tol, kol mano gislose kraujas teka. Ir tik todėl skiriuosi nuo tavęs, kad nenoriu matyt tave su suneliu badu mirštant..."

"Pabučiuok už mane vaiką, nes aš jau nebučiuosiu Jūsų dau-giau... Neverk manęs, nes aš negirdėsiu ir nejausiu..."

"Linkiu judviem laimės... Li-kite sveiki... ant visados!... Viens... du... tris!..."

Jam pabaigus laišką, visi ap-sištuostė ašaras ir išsiveržė iš krutinių gilus atsidusimas. Jo moteris pradėjo graudžiai verkti. Graborius prisartino prie grabo ir pradėjo leisti antvožą ant viršaus. Vaikas nuo moti-nos kelių puolė tėvui ant kru-tinės, pakio rankutes po tėvo sprandū ir, dručiai spausdamas jo kaklą, pro graudų verksmą prabilo:

— Aš neduosiu tėtės... tėti, tėtuk, tėveli, kelkis... Mamyt, nevelk... Valyk lauk vylą. Tė-veli, duok bučkį..."

Pora vyrų priėjo; vienas nu-vedė motiną, o antras bandė paimti vaiką, bet vaikas verkė, drebėjo ir, kiek turėdamas spē-kų, — spaudė tėvo kaklą.

Kambarių pasidarė baisu reginys, ašaros matėsi ant kiek-vieno veido ir nebuvo tokios širdies, kuri būtų drįsus skirti sunų nuo tėvo. Ant galo, pri-ėjo graborius, paėmė vaiką per vidurį ir pradėjo plėsti, bet vai-kas laikėsi taip, kad pradėjo kilti pats lavonas drauge. Ga-liaus vaikas paleido tėvo kak-lą ir graborius, užvožęs gra-bą, nubraukė galais pirštų nuo savo veido ašarą. Tai pirma ašara jam buvo tame amate esant.

Grabą išnešė, įdėjo į karietą ir po valiai pradėjo žengti pora juodų arklių.

Kambarių moteris gulėjo be žado, apie ją triušė kelios mo-terys, vilgydamos vandeniu smil-kinius. Vaikas raizėsi ant vie-no vyriško kelių, verkė, dantu-kais trateno ir vis kartojo žo-džius: "Tėti, tėtuk, tėveli, kelkis, kelkis... Tave veža, tu nesuglysi..."

Motina, praplėsus akis ir ne-žinodama, kas jai dedasi, tyliu balsu prakošė per lūpas: "Tėtė daugiau neatbus..."

Tai vaizdas šiandieninio gy-venimo, vaizdas kasdieninis, tik jį mažai kas mato... Daugelis bijosi, kaip ta moteris su alaus blekine rankoje. Mės gi tuos vaizdus matom ir atjuočiam.

Senas Vincas.

Sios šalies valstybės sekreto-rius Bryanas sako, kad jis ne-galys pragyvent metus už \$12-000 algos. Kaipgi tat darbi-ninkui pragyvent už \$500 algos?

Mūsų gadynėje labiausiai gar-binama tie, kurie daugiausiai prisivagija nuo kitų, tie, kurie su didžiausia panieka žiuri į žmo-nes, tie, kuriems žmonės ge-riau dirbo.

Korespondencijos.

ELIZABETH, N. J.

Vienas anglų laikraštis pas-kutiniu laiku nupiešė karikatū-rą iš Elizabethporto lietuvių gy-venimo ir girtuokliavimo, kuo lietuviai pasipiktino ir 7 spalio susirinkime įnešė sumanymą Lietuvos Sunų Draugystei, kad priimtų kokius budus kovoję su girtuoklyste ir gembleryste (kortų lošimu iš pinigų). Tam tikslui atrasta, kaip parankiausias budas, išrinkti ant vietos delegatus, kurie pareitų per vi-sas esančias draugystes su kvie-timu dėl prisidėjimo tame dar-be, nes tai abelni visų reikalai.

Draugystėms nuo to nereikė-tų atsiskyti, nes daug ligų ir mirčių paeina iš girtuoklystės. Pradėjus labiau kovoti su jaja, liks mažiau ligonių ir sustiprės dr-stės. Manoma, kad ir kitos draugystės išrinks delegatus, kurių vėliaus atsibus konferen-cija išnešimui rezoliucijos. Nuo L. S. Dr-stės delegatai: J. Lau-kaitis, A. Žaiškis ir A. Kliu-nikas.

Ant klausimo, ką daryti su tuo, kad beveik kiekvienoj pa-salpinėj draugystėj yra nemaž salpinų savininkų, kurie suma-nymą sutiks su dideliu neprie-lankumu ir ignoruos, — nutar-ta nieko nepaisyti.

F. P.

SO. BOSTON, MASS.

Spalio 12 d. socialistų svetai-nėj 376 Broadway buvo taip va-dinami ginčai tautiečių su so-cijalistais, kur drg. Smelstorius pirmiausiai, kad suteikus dau-giaus medžiagos ginčams, pers-kaitė L. S. D. P. programą ir L. D. P. programą, ir, padaręs trumpą išvedimą iš abiejų pro-gramų, pavedė tą visą viešoms diskusijoms. Pirmiausiai kal-bėjo priešais L. D. P. progra-mą ir pusėtinai jį sukritikavo drg. Bekampis. tik reikta pas-tebėti, kad, kaip drg. Smelsto-rius, beskaitydamas viršminėtus programus, perdaug išstėtai aiš-kino kai-kurias vietas (sunkiau suprantamas) abiejų programų, taip-pat ir drg. Bekampis perli-gai laiko užėmė, bekritikuoda-mas L. S. P. programą, per ką veik tik jiedu du užėmė apie 3 val. laiko, ir ginčam jau liko mažai laiko, bet vieši ginčai pu-bliką taip užinteresavo, kad jie buvo tęsiami net ligi 20 min. iki 11 val. (o paprastai pas mus diskusijos tesiasi iki 10 val. to-liusiai); ant galo buvo leista nubalsuoti, katras programas yra geresnis, ir rezultatas išėjo tokis: už L. S. D. P. buvo bal-sų 80 suviršum, o už L. D. P. tik 2 balsai, ir maža dalis susi-laikė nuo balsavimo.

Publikos buvo suviršum 100. Tautiečių, nors jie buvo kvie-čiami, atsilankė visai mažai. Iš žymesnių tautiečių buvo tik Jok. Tuinila ir Janiunas, bet ir tie nedaug priešinosi socialistams.

Ir tai čia tautiečiai pasiro-dė, kad jie, lyginai kaip ir ku-nigai arba kapitalistai, bijosi vie-šai stoti su socialistais į gin-čius ir apginti tautiškus princi-pus, kuriuos jie sakosi mylį, gerbią, ir kovoją už tautos ge-rovę. Sarmata tokiems "karš-tiems" tautiečiams, kaip Jurge-linasas, Sliškoviškis ir kun. Ži-linskas ir kiti, kad pas juos tauta ant lupų tik tada, kada socialistų nėra; jie tik už akių prieš socialistus smarkus; tik kišenyje špygą moka rodyt, o viešai bijo pasirodyt. Jei jus bijot atėiti pas mus, tai šaukit — kvieskit mus pas save, o mės ateisim pas jus.

J. P. Raulinaitis.

EASTON, PA.

L. S. S. 42 kuopa parengė diskusijas 18 d. spalio, 1913 m. temoj: "Kas išliuosuos darbi-ninkus iš dabartinės alginės ver-gijos?"

Pirm visko prelegentas-diskusantas S. Meškauskas paskaitė trumpą paskaitę, nurodydamas, kaip ir kokia vergija dabar viešpatauja. Po to prasidėjo diskusijos ir klausimų uždavimai, į kuriuos prelegentas atsakinėjo. Diskusijos atsibuvo gana ramiai. Nors iš dalies buvo silpnokos, bet visgi už jas reikia eastonečiai pagirti, nes su laiku gali daugiau prasilevinti.

Žmonių nedaug buvo atsilankę. Nežinia, kodėl nebuvo nei garsiojo "Laisvės" korespondento p. Felix. Tai jau aiškiai pasirodo, kad jis tik per laikraščius kitus moka mokinti ir jų veidus mieruoti. Vienas man pasakojo, kad kai kurie nori surinkti faktus pasiūsti "Laisvei", parodymui, koks korespondentas jai rašinėja.

Diskusijoje Buvęs.

KLAIDOS ATITAIŠYMAS.

"Kovos" num. 40 š. m. mano korespondencijoj iš Easton, Pa., buvo pasakyta, jog L. S. S. 42 kp. diskusijos atsibus 27 d. rugsėjo; vienok jos nevyko, nes tą dieną buvo balius Šv. Jono Krikštytojaus draugystės. Todėl diskusijos liko nukeltos ant 18 d. spalio.

A. J. Nėris.

NEW BRITAIN, CONN.

Rugsėjo 21 d. Lietuvos Sunų ir Dukterų draugystė parengė prakalbą. Kalbėtojai užviete tris kunigus ir vieną vargonininką, o plakatą davė "Laisvei" atspaudinti. Kunigai pamatę-suzinoję, kad plakata "Laisvės" spausti, atsakė kalbėti, išskyrus vietinį kleboną Klebonas yra geras Kristaus vietininkas ir "kalbėtojas", jei neskaityti to, kad liepė pilti pamazgas ant socialijų, aplieti smaltį ir uždegti juos!... Pasigyrė sverias 250 svarų su virsum. Daugiaus nieko ir nepasakė. Publika tokia kalba liko neužganėdinta.

L. S. D. draugystė matydama, kad kunigai-kalbėtojai į antrą sykį suvilyoja — pasizada kalbėti ir nekalba — ir kad publika neužganėdinta, tai po prakalbų paskelbė: a) Prakalbos bus spalio 5 d., b) sugrąžins tiketus ir c) kalbėtojus kvies išsvietiskų.

Taip viskas ir įvyksta. Kalbėtojai pakvietė Neviacką iš S. Boston, Mass. Kunigas Zebrys išgirdęs, kad spalio 5 d. kalbės "Laisvietis" Neviackas, visą pamokslą pašventė bjauriojimui "Laisvės" ir socialijų ir, ant galo, pasakė: "Kas eis ant prakalbų šiandien, tas negaus išrišimo iš griekų!" Tuli tautiečiai taipgi darbavosi, kad Neviacko prakalbas "niekas" neitų, taip kad nei "Vienybės Lietuvinkų" korespondentai neatėjo. Vienok publikos buvo daugiau, kaip 150 ypatų, ir, kaip matėsi, publika Neviacko kalba liko užganėdinta, ypatinai, pirmąją kalbos dalia, kada kalbėjo apie draugystę reikalingumą. Drg. Neviackas neblogas kalbėtojas.

Taipgi kalbėjo apie vakarinę mokyklą L. U. N. Klubo pirmininkas J. Gerdauskas.

J. Lukšys.

SO. BOSTON, MASS.

Spalio 6 d. š. m. 60 kuopa L. S. S. parengė viešą literatūrišką vakarą. Drg. J. Bekampis skaitė referatą temoj: "Išrinktoji valdžia".

Butų bereikalingas atkartinimas paskaitos turinio, kuris visą susidėjo iš surinktojų, be jokio sąryšio, minčių. Gana bus to, kad paminėsime, jog autorius, savo "kritikos buože" sumaišė į kruvą ir monarchizmą ir buržuaziską parlamentarizmą ir liaudies savyvaldą-demokratizmą. — Visur, sulaugdamas, "despotizmas", išnaudojimas ir pavergimas... Žodžiu, — juoda, juoda ir juoda!

Kas yra monarchizmas, par-

lamentarizmas ir liaudies savyvalda, už kurią mes, socialistai, stojame, — manding retas socialistas to nežinotų šiandien, ar bent nenorėtų jų atskirti vieną nuo kito, kaip tą daro drg. prelegentas.

Mes tiek pasakysime: socialistai neturi nieko bendro su tomis nuomonėmis, kurias teikėsi jiems priskaityti drg. prelegentas. Gi jei kuris taip mano, zinoma, tai ne mūsų kaltė; nuo panašios imaginacijos tą gali išgelbėti tik nuoseklus protivismas ir knyga.

Drg. prelegentas, kalbėdamas apie žmonijos sugyvenimo istoriją, mato joje tik vieną žmonių kelią. Jam, pradėdamas nuo Egipto faraonų despotijos ir baigiant socialistų proponuojama valdžia, vienas ir tas pats... Jis nežino, ar nenori žinoti, kad žmonijos istorija tai nesiliaujančios kliasų kovos istorija! Prieš tą jis užmerkia akis. Bet kas juokingiausia: prelegentas pasistatė sau už idealą XII metą — Sulyg jo XII metą — šimtis — tai kultūros židinys. Ten (tuomet) kilusios milžiniškos pilis, pražydusi dailė, ir tik ačiū "laisvam žmogui". Ar da jums "reikia gražesnės pasakaitės?" Turime pripažinti drg. prelegentui tulą kreditą pasakų sekime.

Ištraukti apkalbamąjį dalyką iš jo materialistinės apeliokės, jo istorišką sąryšį su kitais, reiškia — nei daugiau nei mažiau, kaip padaryti didelę neteisybę, ar pasirodyti save... juokdariai. Kas buvo tie viduramžiniai mietai su savo komunomis, savo cechais? Koki buvo to laiko draugija, jos savitarpiniai išdirbystės ir politiški santikiai? Kaip tas viskas tvėrėsi ir — kodėl išnyko? Pasakyti gi, kad "taip buvo" ir kad "toji laisvė dingo" dėl valdžios ar keno-nors godumo reiškia tiek, kaip ir paties prelegento atsakymas į jam duotus klausimus: "patarkite, kai aš turėsiu laiko, parašysiu kitą prelekciją..."

Toliau. Mums truputį zinoma ta "pražydusi dailė", apie kurią kalba drg. prelegentas; tačiau siaurą, sustingusį bizantizmą mes da neskaityme taja "pražydusia dailė". Apie dailės pražydėjimą kalbant, mūsų omenyje yra renesansija — atgimimo laikmetis! Tačiau — tai buvo ne XII, bet XV ir XVII metašimčiuose ir — Florencijoje! Leonardo da Vinci, Michelangelo ir Rafaelis — štai renesansijos — atgimimo laikmečio žiedai. Bet ir ten mes nematome tos laisvės. Kas žino Florencijos istoriją, tam aišku, kad ir ten buvo kliasų priešingumai: feodaliskoji aristokratija ir miesto buržuazija, toliau: turčiai eksploatatoriai — popolo groso — ir beturčiai — popolo minuto — ot tuolaikinės "laisvės" turinys!

Siaip ar taip, bet, kalbant apie tokius dalykus, reikėtų neapsilenkti su teisybe. Nepažįstant apkalbamojo dalyko — nereikia klaidinti publiką! Pagalios keičiausia tas, — prelegentas beardydamas nieko nestatė! Juk kritikuoti labai lengva, bet ne taip jau lengva negerojo vieton duoti gerą... Pagalios, tas kuo-aikščiausia ir pasirodė: po prelekcijos į visus jam užduotus klausimus jis atsakė: "tas nesiriša su mano tema" ir "aš apie tą nekalbėjau"; "nesuprantu", "man peržema atsakyti"... Tas parodo, kad prelegentas netik nepažįsta apkalbamojo dalyko, bet bijo ir viešos kritikos.

Na, na, draugai, su tokia socialistiškai — anarchistiška "trajanka" mes negalime risti da visuomenės klausimus, o da mažiau mokinti tą visuomenę...

St. Strazdas.

CHICAGO, ILL.

19 d. spalio žieminiėje miesto dalyje, ant North ir Milwaukee Av., Wicker Park svetainėje

buvo didelės prakalbos, parengtos Socialist Party'jos. Kalbėtojai buvo vietiniai ir Lewis J. Duncan, socialistas majoras iš Butte, Mont.

Perstato pirmininkas, ir išėina ant estrados žilas, sudžiuvęs senukas. Da jis nespėja nei pasveikinti publiką, o jau publika pasitinka jį gausiu delnių plojimu. Pažįsta, kad tai garsus socialistas miesto rėytojas.

Pradeda kalbėti. Nors neturi garsaus balso, bet jo rimta kalba ir teisingi faktai taip labai užinteruoja publiką, kuri taip nutyla, kad, rodos, šiaudai ant žemės kristų, ir tai gir-dėtum.

L. J. Duncan savo kalboj perstatė trumpoj formoj Socialist Party'jos platformą. Nemažai žingeidumo buvo, kuomet perbėgo republikonų, demokratų ir "progresistų" partijų politiką ir jos kenksmingumą darbo žmonių kliasai.

Taipgi kalbėjo apie miestą Butte, Mont., butent, dėl ko ten žmonės turėjo susiprast ir mest į šalį balsavus už republikonus, demokratus bei "progresistus" ir skirtis miesto valdybon savo kliasos žmones — socialistus.

Per daug vietos užimtų aprašyt jo žodžius, kadangi kalbėjo virš dvi valandas. Bet abelnai sakant, kalbėdamas apie šios tvarkos palaikytojus (ypač policmanams daug kliuvo), nemažai ir juokų pridarė. Žodžiu sakant, kalba smagi ir žingeidi.

Publikos buvo apie tukstantis. Daugiausia anglai ir žydai. Lietuvius galima buvo ant vienos rankos pirštų suskaičiuoti. Ištikro, kur Chicagos lietuviai lankos, jeigu ant tokių susirinkimų jų nėra?

J. Repšis.

GRAND RAPIDS, MICH.

Per mitingą Lietuvos Sunų draugystės spalio 7 d. vienas narys inėšė surengti didelį balių naudai Tautos Namu Vilniuje. Pagal J. V. nuomonę, paaikškino, kad, jeigu Sunų draugystė aukos \$100, tai kiekvienas galėsim aukyt tame name draugijos vardą aukso randėms ir užrašyta. Po trumpų diskusijų leista per balsus. 16 balsų buvo už, o 45 buvo prieš. Ar ne bus tame kalti socialistai?

Kliavas.

GARDNER, MASS.

Spalio 10 d. L. S. S. 89 kp. sulosė "Mešką" ir "Jaunavedžių Naktį". Gerai nusisekė. Po teatro buvo šokiai ir lakiojanti krasa. Kuopa pelno turėjo \$3.75

Drg. A. Skrodziūtė paaukavo 89 kuopai audeklo kortinai. 12 d. spalio socialistų salėj buvo diskusijos, temose: "Ar katalikas gali būti socialistu?" ir "Ar naudinga būtų suteikti moterims politiškių teisių lygubę?"

Po diskusijų nubalsuota, kad katalikas socialistu būti gali, bet socialistas, principijaiškai, kataliku būti negali.

Berišant moterų teisių klausimą, moteris pasirodė religijai gana priešingos. Klausimas buvo gvildenamas rimtai ir protarpiais su gardžiais juokais, su liaudies jausmais, motyvais, logika ir doros supratimu. Tik gaila, kad laiko buvo permaža giliau tą klausimą gvildinti. Čia užkliudyta daug moterų ydų; galima pamatyti liaudies protivismą. Geresnės mokyklos proto lavinimui nereikia. Moteris už savo teises irgi smarkiai stojo.

L. S. S. 89 kp. susirinkimus laikys kas nedėdienis po piet.

"Kovos" Korespondentas.

WATERVLJET, N. Y.

Retai vietiniai lietuviai tesurengdavo prakalbas; ir snaudė jie sau ilgai ir ramiai. Bet štai 4 spalio 154 L. S. S. kp. iš Schenectady ir 7 kp. iš Rochesterio, N. Y., suvienytomis spēkomis

parengė prakalbą, kurios nemažai prisidėjo prie pajudinimo mūsų viengėnių iš miego. Kalbėtojum buvo drg. A. K. Baltrunas iš Rochesterio. Jis apsakė publikai visą šiandienį darbininkų skurdą ir nurodė jo priežastis, o taipgi ir budus, kaip žmonės gali išsisukti iš to skurdo. Publikai labai patiko prakalba. Nors žmonių nelabai daug teprisirinko, vienok pasekmės pasirodė labai geros:

Užbaigus prakalbą, susitvėrinau L. S. S. kuopa iš 14 narių. Aukų surinkta \$10.55. Aukavo: J. Saukas, J. Luzeckis po \$1.00; P. Trumpaitis, A. Kudluskas, F. Kudluskas, S. Zarumba po 50c.; J. Jukšta, A. Rumbas, A. Matulis, A. Vagilia, P. Letveinas, K. Kazionas, T. Žironas, P. Žiūznis, J. Bageionas, N. Moris ir S. Stergis po 25c.; moteris ir merginos: M. Janušauskienė 50c.; M. Lelviškas, E. Pilipas, E. Trumpaitienė, A. Mors, E. Zarutė ir K. Matiče po 25c. Kurie mažiau kaip po 25c aukavo, tų buvo \$2.05.

Už aukas prakalbų rengėjai istaria širdingą ačiū visiems aukautojams.

J. V-lis.

ATHOL, MASS.

Nenori prakalbu.

Nežiurint, kad ilgaskvernijos pasekėjai užbėginėja naujomis idėjoms už akių, žmonės tobulinasi, progresuoja ir prijaucia sumanesniems darbams kaskart vis daugiau. 12 d. spalio, L. Sunų ir Dukterų draugystė svarstė drg. Jono Kaulavičiaus inėšimą apie parengiamą prakalbą. Drg. Kul. paaikškino, kad mūsų draugystė yra progresi-viška (iš vardo) ir jau dveji metai, kaip gyvuoja, o iki šiol da nebuvo nei kartą parengusi nei prakalbų nei prelekcijų (ko ir konstitucija pageidauja). Tulas J. V., nepilnas narys, pradėjo pasakoti, kad iš prakalbų nesą jokios naudos, vien tik iškašėjai daugiau nieko; o apšviektis pagal J. V. nuomonę, fanatikams to ir reikėjo. Tokiu būdu, moteris per balsus, ir keliais balsais inėšimas nupuolė. Tad kuniginiai klapiučiai džiaugėsi, kad jie vėl žalės ramiai miegot.

Tą-pat dieną vakare 114 socialistų kuopa turėjo mėnesinį susirinkimą. Iš tos priežasties, kad draugystė atmetė inėšimą, tai daugelis prijauciančių socialistams atėjo, kad prigelbėjus ir parengus prakalbas. Čia prie kuopos prisirašė du nauji nariai. Kuopa su pagelba VI Rajono rengs prakalbas 26 spalio.

Gaidys kalėjime. Mūsų katalikai pripratę prie girtuokliavimo ir vištų "cekimo" (grajijimo); tai iš tos priežasties vienas katalikas, išsigrijęs gaidį, nešėsi namo 3 val. naktį. Policmanas, patėmijęs taip vėlai ką nešant, sulaiškė žmogutį ir išklausiņes, kur jis gavo tą gaidį, nusivedė nuovadon. "Frentai" atėję žmogų paliuosavo, užstatydami \$100 kaucijos, o gaidys liko, kaip kaltininkas, sėdėti cipėj.

Ant rytojaus teismas nubaudė ne žmogų, bet gaidį (?). Anglai piliečiai labai pasipiktino tokiu nuosprendžiu, nes gaidys — čia gimęs, jis yra pilnas pilietis, o žmogus ne pilietis.

M. B. V-skas.

SCHENECTADY, N. Y.

Vietinė L. S. S. 154 kuopa ir 7 kuopa iš Rochester surengė suvienytomis spēkomis prakalbas trijuose miestuose: Water-vliet (Troy), Amsterdame ir Schenectady. Schenectady prakalbos buvo 5 d. spalio 8 val. vakare L. A. Klube. Kalbėtojum buvo 7 kp. narys A. K. Baltrunas, kuris kalbėdamas visur publiką užganėdino.

Po minėtų prakalbų Sąjunga igijo 26 naujus draugų sąjungiečius: dvi naujos kuopos susitvėrė vieną Troy, kita Amsterdame. Schenectady į pra-

kalbas publikos neperdaugiausia susirinko. Pertraukoj kalbos deklamavo J. Siemsis, J. Gediminas ir T. Pikunaitė ir L. Aido choras sudainavo "Atsimeskim nuo senojo svieto". Publika ant visko atsakinėjo delnių plojimu.

Aukų surinkta \$6.32. Kairių draugų aukautojų paminėsiu pavardes: Stalerunas 50c.; A. Vaznialis, J. Bolevičius, R. Karbocius, J. Sargelis, A. Vitkauskas, K. Grinis, K. Juršinaitis, J. Morin, J. Kriunas, J. Kunevičia, J. Mickus, K. Krickas ir Baultrenas po 25c.

Už aukas rengėjai istaria nuosirdų ačiū visiems aukautojams.

J. Vilkialis.

CHICAGO, ILL.

Atėjus šaltesniam sezonui, Chicagoy prasidėjo lietuviški vakarai. Jau čia vakarai priejo prie to, kad tankiai rengiami tik tam, kad atkeršyt sau priešingai draugystei. Ir jie rengiami be jokio susiklausymo vienu su kitais. Vienok socialistams užkenkti jau nieks neįstengia, nes socialistų kuopos tarp savęs susizino ir neužbėga viena kitai kelio, o jų, tautiečiai (atsiprašau, mes Chicagoy tautiečių jau neturime; apart socialistų, čia visi yra klerikalai), ką tik išmislijate, darykite — pailsite ir vėl įjūs ta energija nusken alkoholiniame skįstimelyje.

21 d. rugsėjo buvo Dram. Ratelio vakaras West Side Auditorium. Svetainė prekiuoja \$115. Nėra abejonės, kad Dram. Ratelis ir stengės tą vakarą tokį gerą programą duoti, kaip tik jo spēkos išgalėjo. Dirbo ir nusisekė: žmonių buvo pilna svetainė, ir publika buvo rinktinė — vieno socialistai ir jų pritarėjai. Klerikalai net nesinteretas nei tuo, kad Br. Vargšo veikalas "Ant Kryžkelio" buvo pirmu kartu ant scenos statomas. Mat, reikia boikottuoti, nes publika pripras prie tokių svetainių ir neis į švento Jurgio "gražiausią" svetainę. Ot ir atsistoja vienas klerikalas ant pagėdinu Meldazio svetainėje, kurioje buvo pabintas Dram. Ratelio vakaro, ranka pieštas didelis apgarsinimas; jis vieton girti savo vakarą, kuris pasitaikė tą pačią dieną, tai ištiesė ranką ir savo tautišku pirštu pradėjo rodyti susirinkusiems į Dram. Ratelio apgarsinimą sakydamas: "Neikite tenai į tą žydišką svetainę; ten negerai, jūs ten nieko gero nematysite", ir tt.

5 d. spalio buvo VIII Rajono rudens vakaras. Publikos atsilankė į 600, nors tam pačiam vakare pasitaikė Dramos draugijos programos, kuriame buvo keli desėtkai svečių.

Chicagoye puikiai gyvuoja socialistų chorai ir, jeigu nepritruks energijos, darbštus tų chorų vedėjas Jonas Katilus daug gero nuveiks socialistišką dirvo dainomis. Velytina jam tvirtos valios.

Dram. Ratelis 26 spalio statė Br. Vargšo 3 veiksmų dramą "Svetimas Dievas" Hull House svetainėje.

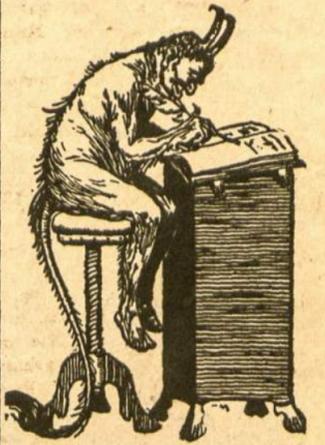
Dram. Ratelis, turėdamas rezisorium plačiai žinomą dramaturgą Br. Vargšą, gali žymiai perkeisti Chicagos leituvių sceną ir apvalyti ją nuo purvų.

Linkėtina Dram. Rateliui geriausio pasisekimo, o taipgi ir Br. Vargšui, nuo kurio priklauso Dram. Ratelio užėmimas pirmos vietos Chicagos lietuvių scenoje.

Aukso Levas.

Jau maitai ant užrubežinių tavorų numušti arba panaikinti. Bet ar girdime apie atpigimą reikalingų gyvenimui daiktų? Ne. Kadangi kapitalas yra tarptautiškas, tai jis pasirupins, kad įvežami pigesni užrubežiniai daiktai nepapigintų pragyvenimo.

SATYRO UZPEČKIS.

NETIKĖLIAI CICILIKAI.

Kunigas (zakristijonui). Tai prakeikti tie socialistai, iškėlė aikštėn viską apie p. Yčą, mūsų atstovą, ir visuose savo laikraščiuose plusta ant gero mūsų tarno.

Zakristijonas. Jau aš kaip neapkenčiu tų socialistų, bet už Yčą, tai ant jų nepyktu.

Kunigas. Kodėl?

Zakristijonas. Todėl, kad jis nupirko carui pavaslavų abrodą, o ne mūsų katalikiškąjį.

Kunigas. Tu nieko neišmanai tame dalyke, tu į viską žiuri iš tikėjimo pusės. Tikėjimas visai nesvarbu. O čia svarbu politika. Nors jis but ir oži nupirkęs carui visviena, kad nupirko: tuomi jis išreiškia visų kunigų vardu, kad mes jam dėkingi. Ak, tai suprask koks geras žmogus Rusijos caras, tiktai šventa inkvizicija išžudė tiek bedievių, kaip jis; tai šventas darbas. Ale pasakyk tu man, už ką gi tu taip neapkenkti socialistų!

Zakristijonas. Na, kaip gi juos apkęst. Mat, bjaurybės netiki patįs ir kitus siundo netikėt, kad šv. Elzbieta liepė kun. Smidtui užmušt tą istvirkėlę Anną Amuller, ir dabar gali prisieit tam "šventam kunigui" mučelniko karungą priimt.

S. Silunais.

KUKUTIS JEMERIKE.

Jelo, mieli broliai katalikai ir lietuviai! Da jūs musėt nežinot, kad aš jau šitam kontre, taip labai slauanam, kuris po visą pasaulę taip garsiai skamba, lyg mūsų parapijos bažnyčios dzvanai. Iš praudos, tai yra labai geras tas Jemerikas visiems, ba visi gali prisiglaust, kaip aš prie Marės senam savo kontre, arba tikrai katalikiškai pasakius, kaip po aniuolo sargos sparnu.

Papasakosiu, kiek aš apie tai išmanau. ir kiek žinau apie tą su gera akmenine širdžia Jemeriką.

Štai, da prieš mano čia atsibeldimą, iš mūsų kamos, jūs zinot, ką prieš mano langą, uskiuzmi, tai ne Jemerikoj prieš mano langą, ale senam kontre, ką yra stuba, iš jos išvaziavo viena mergelė į Jemeriką. Čia atvaziavo ir gavo vyrą, kad bėda! O ten mama jos vaiką auginasi.

Kada pasitaiko, kad kokis čiaunaikas ar kad ir kunigas merginai suteikia kokį rėksnį, o ta slauni Jemerika visus priima. Kunigą Jemerika priima tokį, kokis jis buvo senam kontre — geru ir tikru Dievo tarnu.

Kas išnetyčių ant keno kumelės nujoja, o paskui neturi, kur dėtis, tuoj čia ir atsimumina. Arba ir tie cicilikai, ką turi po raudoną kvietką arba ką kitą prie skverno prisisege, kaip tik kokiam policeiskui ar činai-nikiui nuplėšo puspadžius, čia atvaziuoja...

Ir aš pats čia ne su geru atvaziavau... Ale aš jums to nesakysiu, nes tas man but perdidelė šlovė, o aš šlovės nereikalauju.

Kazys Kukutis.

(Užbaiga bus).

Iš Philadelphijos. Sajungos Reikalai.

MIRĖ JUODŽIUKYNAS.

Mirė nuo džiuvos Jonas Juodžiukynas, 24 metų vaikas. Pirmiau buvo tautiškas socialistas. Rašinėdavo eiles, kurios tilpdavo tai "Vienybėje Lietuvosninkų" tai "Kovoje". Galiausiai virto patrijotų. Amatu kriaucius, baigęs vos pradinę mokyklą, turėdamas vidutinius ar net žemesnius gabumus, labai daug norejo atsielti. Mėgdavo šnekėti apie teplojimą, literatūrą, muziką ir tt., nors nei vieno iš tų dalykų nei aplanai nepažino. Apie sveikatos užlaikymą beveik nieko nežinojo ir nesirūpino žinoti. Likusį nuo darbo laiką praleisdavo, užsidaręs savo kambaryje, mėgindamas studijuoti "viską" ir skaityti taip vadinamą "ideališką" literatūrą, gilintis į "tyrąją" dailę ir tt.

Kadangi buvo silpno sudėjimo, tai toks gyvenimas jo sveikatai labai užkenkė ir įvarė džiuvą. Bet ir čia velionis nepasirūpino įgyti žinių, kaip prailginti sau amžių. Kasžin kur girdėjo, kad reikia daug gimnastikuotis. Na, ar ne pradės sunkiai gimnastikuotis, išrašęs į Y. M. C. A., ar neims šaltame vandenyje maudytis-markytis, ir tokiu būdu sumenkėjusias savo pajegas galutinai naikinti. Nebuvo kam persergėti, kad džiuvėje reikia kuo-daugiausiai pasilsio, o ne sunkios gimnastikos.

Tulą laiką velionis buvo prisidėjęs prie p. Abraicio Brokerage kompanijos. Biznis daug rupesčio darė, ir tas taipgi negalėjo gerai atsiliepti į jo sveikatą.

Abelnai, tai yra blogas apsiereikimas, kad mūsų jaunikai, turėdami daugiau gerų norų negu gabumų, jiems nesuprantamą knygą arba paveikslą pastato augščiau už gyvenimą, kurie tampa vergais ir aukomis visokių neaiškių svajonių, o nenori suprasti paprasto gyvenimo, naudotis juomi ir praktiškais žingsniais gerinti jį sau ir tiems.

NUŠOVĖ STRAIKERĪ.

Straiklaužys Anthony Cortesa nušovė straikerį piketą Abraomą Kaplaną, 19 metų vaikiną, ties užstraikuota moteriškų drabužių siuvimo dirbtuvę ant So. 6th ir Spruce gatvių. Kaplanas, pamatęs Cortesą beinanant straiklaužiat, užstojo jam kelią ir sugėdino už tokį darbą. Cortesa išstraiukė revolverį ir nušovė Kaplaną.

Cortesa suareštuotas. O policija uždraudė straikeriams piketuoti užstraikuotas dirbtuves. Policijos pasiaškinimas toks: piketai, esą, užpildinėja ant einančių į darbą ir tas dirbtuves. Dirbantiesiems (tai yra skia-bams) policija turėjo daleist nešiotis revolverius, kad apsigynus nuo piketų užpuolimo. O kadangi straiklaužiams duota revolveriai, tai reikia uždraust piketuoti dirbtuves, kad straiklaužiai neturėtų ką šaudyti.

Ar ne judošiškas pasiaškinimas? Ar ne prostitutiška logika?

Sujudinančios laidotuvės.

Nedėlioje įvyko Kaplano laidotuvės. Palydėt nelaimingąjį savo draugą susirinko 15,000 darbininkų. Labai liudna ir sudjudinanti buvo pagrabinė procesija. Da niekada niekas South Philadelphijoje nebuvo tokios didelios minios lydimas ir apgailimas.

Jis buvo išlydėtas iš Royal Hall. Palaidotas Mount Lebanon kapinėse. Royal svetainėje, kur gulėjo velionio kunas, sakyta trumpų jausingų prakalbų. Tarp kalbėtojų buvo ir vienas rabinas. Katalikų gi kunigai straiko aukoms nenori laikyti prakalbų.

VEIK. KOM. RERERENDUM 4.

L. S. S. Veik. Komitetui.

Draugai: —

Esu labai kebliai padėjime ir nežinau, kaip iš to "padėjimo" išreptuoti. Dalykas tame. Kaip jau matėte iš "Kovos" No. 40, tai Pildomojo Komiteto nariai: V. Paukštys atšaukė savo apkaltinimą kitų dviejų Pildomojo Kom. narių, Michelsonienės ir Raulinaičio, o pastarieji atšaukė savo apeliaciją į sąjungiečius reikale jų, kaip jie sako, neteisingo apkaltinimo. Kad su tuo viskas pasibaigtų, aš nebučiau tokiam "padėjime", bet gi, kaip matėte, draugai Michelsonienė ir Raulinaitis sutinka pildyti pareigas Pildomojo Komiteto narių ir toliau. Jūs žinote, kad Veikiamasis Komitetas savo referendumu 3, "Kovos" No. 31, sprendžia, kad minėti du Pild. Kom. nariai, atmesdami Paukščio inėsimą apė kalbėtojus, buk perzengė L. S. S. įstatymus, geriaus saktant, nepildė Sąjungos įstatymų. Tad greitai nutarkite: Ar dabar, kada tie du draugai prižada įstatymus pildyti, ar juos galima išnauo (to reinstatė) pripažinti Pild. Kom. nariais ir pailiuosuoti nuu urėdo liglaikinį Pild. Kom. narį drg. T. L. Dundulį?

Malonėkite nutarti ir dagi greitai, nes aš nei šiaip nei taip negaliu elgtis, nenorėdamas pats ant savęs man nesuprantamą užduotį pasiimti. Su draugiškumu

J. Stasiulevičius,

L. S. S. Sekretorius.

Sis Veik. Kom. Tarimas perėjo per balsus ir balsai pasidalijo šiaip:

Pirma, kad senieji nariai užimtų urėdą po senovei:

I-mo Rajono M. Mikalavičienė,
II-ro Raj. A. J. Neris,
II-ro Raj. J. V. Grinius,
III-čio Raj. J. Brazauskas,
III-čio Raj. J. K. Maziukna,
V-to Raj. J. A. Byla,
VI-to Raj. M. D. Tuinila,
VI-to Raj. J. Neviackas,
VIII-to Raj. A. Petraitis,
VIII-to Raj. D. Chinikas,
X-to Raj. A. M. Metelionis.

Antra, kad M. Michelsonienė ir P. Raulinaitis negali užimti Pild. Kom. vietą:

VI-to Rajono V. Jakštys,
VII-to Raj. J. Naudžius.

Balsavo devyni balsai, kad M. Michelsonienė ir P. Raulinaitis užimtų Pild. Kom. vietą prieš du.

Veik. Kom. narių nuomonės:

M. Mikalavičienė: Jeigu Pild. Kom. susitaiko tarpe savęs draugiškai ir žada pildyti savo pareigas ant toliaus, kaip drg. V. Paukštys, taip ir M. Michelsonienė ir P. Raulinaitis, tai lai užima savo vietas ir pildo savo pareigas ant toliaus.

Kas link tų apsisukdimų ir nesusiapratimų, tai po truputį visų buvo klaidos, kaip Pild. Komiteto, taip ir Veik. Kom. Ir tokias klaidas galima atleisti vieni kitiems, ir veikt vėla draugiškai.

A. J. Neris:

Pild. Kom. nariai susitaikydami pasielgė gana praktiškai ir pagirtinai.

Mums rodosi, kad drg. T. L. Dundulį butų parankiau atšaukti, o Pild. Komitete turi vėl pasiilkti M. Michelsonienė ir P. Raulinaitis.

J. V. Grinius:

Rusijoje buna atsitikimų, kad žmogų pirma pakaria, o po to esti eismas. Tas labai negerai, ar ne? Vienok apgailėtina, kad Amerikojė Soc. Sąjungoje ta pati istorija irgi atsitarkoja. Štai Veik. Kom. pastaruoju sa-

vo referendumu nubalsavo prasišalinti, o dabar šiom prisišina tuos narius nuteisti. Baisiai, nekaip atrodo, o vis dėl to, kad jų, V. Kom. nariai, užimate vietas veikininkų nesuprasdami, ar nenorėdami suprasti Sąjungos taisyklių.

Balsuoju už tai, kad L. T. Dundulis butų paliuosuotas, o pavesta pareigas pildyti M. Michelsonienei ir P. Raulinaičiui.

J. Brazauckas: Suprantama, kaip Pild. Kom. prasišaldamas, taip ir kaltinimo (suspendavimo) budas įvyko tik dėl tų nesusiapratimų. Kad suspenduoti Pild. Kom. nariai pasiaškina, kad sutinka pildyti pareigas (ir referendumą 1911 m., kurį, sakosi, buvo pamiršę), tai skaitau už pareigą paliuosuoti juodu nuo suspendavimo ir kad C. Sekr., pranešdamas M. Michelsonienei ir P. Raulinaičiui apie jų užėmimą vietos Pild. Kom. kartu paliuosuotų iš P. Kom. drg. Dundulį.

V. Jakštys: Niekas negali sulaikyti Veik. Kom. tarimą, apart Sąjungos referendumo. Jei Pild. Kom. nariai užsinaravys ir nepildys savo pareigų, o kuomet Veik. Kom. duos jiems du reikalavimų: pildyti pareigas ar užleisti vietą kitiems, tai jie išvadino V. Kom. neteisingu. Ne, juos gal sugrazinti tik referendumas (jė referendumas sulaužys 1911 m. referendumą), ir tik tuomet jie galės užimti savo vietą, o kol to nebus, jie yra suspenduoti, ir negali stoti ant kandidaturos blankos tame urėde.

J. Naudžius: Pild. Kom. susitaikymas neturi nieko bendro su Veik. Komitetu. Jie susitaikė tik tarp savęs. Tai jų reikalas. Kadangi jie tiktai susitaikė, bet nepripažino padarę klaidą ir savo pirmojo tarimo (kurio pasiremdamas Veik. Kom. išnešė savo tarimą), da neatšaukė, tai sugrazinti jiems, nuo ko jie patis atšaukė, gan likta Sąjungos referendumas.

Jiems reikėjo susitaikyti tada, kada buvo laikas, ir neraišinėti per čielą mėnesį ypatingų užsivarinėjimų. Be to, nedaleistina yra, kad dvi ar tris ypotos šokintų per virvutę visą organizaciją.

M. D. Tuinyla: Sutnku suteikt vietą nariams M. Michelsonienei ir P. Raulinaičiui Pildomame Kom., o drg. Dundulio melščiau pasitraukti, nes gal tokiu keliu įvyks ramumas Sąjungoje.

Bet turiu pasakyti tiems visiems, kurie pavartojo žodžius, "diktatoriai", "Laisvės" "kumpanas", kad šitie žodžiai sukrito ant galvos tai ypatai, kuri norėjo uždaryti vartus visiems murziams, kurie darė sau biznį po predanga socialistų idėjos. Bet aš manau, kad drg. V. Paukštys ir ant toliaus mokės saugot L. S. S. garbę, kaip kad saugojo lig šiam laikui.

J. Neviackas: Kadangi Pild. Kom. didžiuna savo taikos rezolucijoj prižada ant toliaus pildyti Pild. Kom. pareigas, tai, mano nuomone, galima išnauo juos pripažinti Pild. Kom. nariais.

Prie to turiu pridurti, kad be reikalo Pild. Kom. didžiuna taip daug užsipildinėjo ant Veikiamojų Kom.

A. Petraitis: Šiame dalyke reikia prisilaikyti Veik. Kom. nutarimo. Sąjungos Sekretoriui nebuvo reikalo net kreiptis prie Veik. Kom., bet pildyti nutarimą.

M. D. Činikas: Kadangi L. S. S. Pild. Kom. nariai drg. M. Michelsonienė ir P. Raulinaitis atšaukė savo apeliaciją, paduotą sąjungiečiams ir

sutinka pildyti tolesniai P. K. pareigas, o taipgi ir drg. V. Paukštys atšaukė savo skundą ant virš paminėtų P. K. narių, todėl skaitau už pareigą atšaukti Veik. Kom. referendumą N. 3, "Kovos" 31 š. m. ir balsuoju, kad užimtų savo urėdus M. Michelsonienė ir P. Raulinaitis, o butų paliuosuotas drg. T. L. Dundulis.

A. M. Metelionis:

Prisižiūrėjus į P. K-to narių iškilusius nesusiapratimus, pasirodo, kad kaip skundėjas drg. Paukštys, taip ir apskustieji drg. M. Michelsonienė ir P. Raulinaitis padarė stambia klaidą sukeldami bereikalingą skandalą. Bet imant atidon 40 "Kovos" š. m. drg. M. Michelsonienės atsiliepimą: "Kodėl mes reikalaujame referendumo", paaiškėjo, jogei skundėjas drg. V. Paukštys, yra kaltesnis už apskustuosius Michelsonienė ir Raulinaitį. Čia kaip tik tinka priežodis: "Tas nepadaro klaidos, kas neveikia". Vyriškai Pild. Kom. nariai pasielgė; pamatę savo klaidas, susitaikė. Todėl balsuoju liglaikinį P. K-to narį drg. Dundulį nuu Pild. Kom. pareigų paliuosuoti, ir lai po senovei pildo P. K-to pareigas drg. Michelsonienė ir Raulinaitis.

Sulyg šio Veik. Kom. tarimo, drg. M. Michelsonienė ir P. Raulinaitis turi užimti vietą Pild. Komitete su ta išlyga, kad laikysis L. S. S. referendumo, priimto 1911 m. O liglaikinis Pild. Kom. narys drg. T. L. Dundulis tampa paliuosuotas.

L. S. S. Veik. Kom. sekr.

L. S. Kupčinskas.

Drg. P. Sinkus, narys iš XII Rajono savo balsavimą prisuntė S-gos Sekr., sakydamas, kad V. K. sekr. adreso neturėjo. Tai gi čionai paduodu ir drg. S. nuomone.

L. S. S. XII RAJONO VEIK. KOM. NARIO NUOMONĖ:

Susitaikymas Pild. Kom. narių da neišteisina prasizengimo jų. Vienas atšaukė savo skundą, kiti savo apeliacijas, (nors, po teisybei, neturi tiesos skundą atšaukt), na, ir viskas, bet galutinas dalykų stovis nei kiek nepersikeitė; susitaikyme nepasakė: mes apšaukiame visus mūsų tame klausime darbus klaidingais. Kuomi Pild. Kom. susitaikymą pamatuoja? To da neteko suprast.

Daleiskime, kad butų prasižengę šiaip jau, civiliškai bei kriminališkai ir vėliau susitaikę; tas butų tik jiems ant sveikatos, nes mes nesame toki, kaip kad šių dienų teisėjai, kurie duoda teisę susitaikyti, bet mes turime daugiau žiurėt į patį dalyką ir į jo rubežius. Čia ne ypatingas dalykas, kad jie (Pild. Kom.), ką nori, tai gali daryt.

Kas pešasi, ar taikosi, mums ne galvoj, tik mūsų pareiga yra viešus dalykus tvardyt. Pild. Kom. narių susitaikymas nei kiek neišrišo susikompromitavimų ir ne-sąjungiečių kalbėtojų klausimo, todėl nėra apie ką ir kalbėt.

Dabar vėl prižada Pild. Kom. pareigas pildyt. Čia daugias, negu juokinga. Juk, apsiimdami į tą urėdą, apsiėmė taipgi savo pareigas pildyt, o kuomet padarė klaidą, tai neačiuoja už jos parodymą, bet pradėjo ugnia spjaudyt.

Mano nuomone, joku būdu negali but panašus klausimas imamas išnauo apkalbėjimui. Kaip dabar dalykai stovi, lai ir pasilieka.

L. S. S. XII Raj. V. K. narys P. Sinkus.

Reikia pasakyti, kad Pild. Kom. klausime mes visiškai išėjome iš parlamentariškų vėžių; nes paremtą inėsimą nieks negali atsiimti, bet kad pats dalykas labai kėblus, tai kitaip gal ir negalima. Inėsimas refe-

rendumui tame klausime turi nustoti savo vertės.

L. S. S. Sekr.

J. Stasiulevičius.

NEKVIESTI "AGITATORIAI".

Drg. Stalioraitis ir 19 kuopa man pridavė po lapelį, išleistą Socialist Party lietuvių skyriaus, kuriame tulas M. Burba vardu to "skyriaus" kviečia L. S. S. kuopas prisidėti prie Socialist Party.

Man tuojaus kilo galvoje mintis: Kas tą žmogų įgaliojo kviesti į ne savo reikalus? Ir pagal 19 kuopos patarimą, Soc. Party sekretoriui pasiūniau sekančią laišką:

"Gerbiamas Drauge: —

Man praneša, kad tulų L. S. S. kuopų sekretoriai aplaikė nuu Socialist Party lietuvių skyriaus lapelius, kuriuose kviečiama, kad L. S. S. kuopos prisidėtų prie Socialist Party.

"Mēs nesame priešingi prisidėjimui, vienok, kaip jau aš Soc. Party Išpild. Komitetui pranešiau tuojuo po VII L. S. S. suvažiavimo, atsibuvusio Philadelphiaj pradžioj birželio, — pinigiska, tojo klausimo pusė mums da nelabai aiški ir apie tai mūsų presoje dabar eina diskusijos.

"Jeigu mēs prisidėsime, tai prisidėsime visa organizacija. Šitoks, kaip augščiau minėtas, be jokių motyvų agitavimas L. S. S. prisidėti prie Socialist Party yra niekas daugiau, kaip tik skaldymas ir taip nepertvirkusių socialistų spēkų lietuvių tarpe.

"Todėl aš norėčiau, kad Soc. Party sekretorius man praneštų: ar Socialist Party įgalioja M. Burbą ir Lietuvių Skyrių iš Cicerio, Ill., panašius atsisaukimus L. S. S. kuopoms siuntinėti, ar ne.

Vieną Lapelį siunčiu kartu".

Atsakymas gauta: "Brangus Drauge:

Kaip tamstai žinoma, mēs neturime sekretoriaus-vertėjo lietuvių ir, ant nelaimės, nei vieno, kuris butų susipažinęs su lietuvių kalba, kuris galėtų išversti į anglų kalbą prisūtų lapelį. Kaip ten nebuk, turiu pasakyti, kad mēs jokių dokumentų apie tokių lapelių išleidimą neturime. Aš gerai žinau, kad laike mano sekretoriavimo niekas tuos žmones neautorizavo tokius lapelius išleisti; ir jeigu tas butų padaryta pirmiau, tai apie tai juk pas mus butų likę koki-nors dokumentai, kurių, vienok nėra. Todėl užtikrinu, kad tie lapeliai buvo išleisti be žinios Šalies Sekretorijato. Broliškai

Walter Lanfersiek,

Išpild. Sekretorius".

Taigi daugiau, rodos, nereiktų nieko sakyti, jei bent tiek, kad L. S. S. kuopos neatkreiptų atidos į panašius "raštus". Jeigu mēs matysime reikalą prisidėti prie S. P., tai tą galėsime atlikti ir be Burbos lapelių; pagalios mums reikia žinoti, kad dabartiniai Socialist Party lietuvių "skyriai" gimė tik todėl, kad mēs turėjome už garbę iš Sąjungos keliatą "vadovų" kada-tai prašalinti.

L. S. S. Sekr.

J. Stasiulevičius...

RAJONŲ REIKALUOSE.

ATIDAI V RAJONUI.

Ateinanti 18 konferencija bus Minersville, Pa., lapkričio 2 d. 1913 m., P. Leituvininkienės sveitainė ant North St.

Tat kuopos, malonėsite pasiųsti delegatus, suteiku jiems inėsimus, į busiančią konferenciją.

X-to Rajono org.

L. S. Kupčinskas.

ATSILIEPIMAS

į paveinius L. S. S. draugus ir "Kovos" skaitytojus, gyvenančius Michigan ir Ohio valstijose, miesteliuose, kur da nėra L. S. S. kuopų.

Broliai lietuviai ir draugai socialistai!

L. S. S. XI-tas Rajonas rengia maršrutą artimoj ateityj. Kalbėtojas aplankys visas XI Rajono kuopas; prie tos progos kalbėtojas galėtų aplankyti ir tas vietas, kur da nėra kuopų, ir pasidarbuotų sutverti kuopas. Užtaigi, kurie gyvenate miesteliuose, kur yra burelis lietuvių darbininkų ir kurie trokštate išgirsti gabų kalbėtoją, kuris jums paaiškins socializmo mokslą, — malonėsite kreiptis šiuo antrašu pas XI Rajono sekretorius:

J. Stankus,
1063 Bridge St.,
Grand Rapids, Mich.

PASEKMĖS RINKIMŲ.

II Rajono susinešimų sekretor.

Kuopos balsavo sekančiai: Už J. D. Tausnį: 1 kp. 6 balsai, 14 kp. 15 b., 31 kp. 4, 42 kp. 8.

Už P. Stanelį: 1 kp. 3 balsai, 14 kp. 2, 31 kp. 1, 42 kp. 4.

Toku būdu didžiama balsų ant susinešimų sekretorium išrinktas J. D. Tausnis, L. S. S. I kuopos narys, iki sekančiam reguliariškų rajono viršininkų rinkimų.

L. S. S. II Rajono liglaikinis susinešimų sekretorius

J. D. Tausnis.

P. S. Balsavime nedalyvavo 68 ir 164 kuopos.

NAUJI RASTAI.

Nuosavybės išsivystymas nuu nuožmybės iki civilizacijos. Paul Lafargue. Sulietuvino A. J. Karalius. Spauda J. Ilgaudo, Chicago, Ill., 1913. Pusl. 170, kaina 15c.

Kaipo žmogus mansto. James Allen. Vertė St. Biežis. Turtu ir spauda J. Ilgaudo, Chicago, Ill., 1913. Pusl. 51, kaina 15c.

Sulyg naujausios mados, dviejų veiksmų komedija. Kurpianska. Vertė M. Grigonis. Chicago, Ill. Lėšos ir spauda "Lietuvos", 1913. Pusl. 19, kaina 10c.

Nastutė, dviejų veiksmų, trijų paveikslų drama. Pagal ukrainiečių J. Kotlerevskio operos "Natalka Poltavka". Lietuviškai parašė M. Grigonis. Chicago, Ill., lėšomis ir spauda "Lietuvos", 1913. Pusl. 20, kaina 10c.

Jonukas ir Marytė, 4 veiksmų pasaka. Iš rusų kalbos lietuviškai parašė M. Grigonis. Chicago, Ill., 1913. Spauda ir lėšomis "Lietuvos". Pusl. 16, kaina 10c.

Simukas ir Magdutė, tikras atsitikimas. Chicago, Ill., 1913. Spauda ir lėšomis "Lietuvos". Pusl. 28.

Consilium Facultatis, 1 veiksmo komedija. Vertė Matutis. Chicago, Ill. Lėšos ir spauda "Lietuvos", 1913. Pusl. 47.

Aklumas ir trachoma Lietuvoje. Dr. P. Avižonis. M. Piaseckaitės-Šlapelienės knygy-no leidinys. Vilnius, 1913 m. Pusl. 12.

Vienuolio disputa su rabinu, Vieno veiksmo juokai. Sulietuvino Vaidevutis. Kaina 15c., pusl. 18. Chicago, Ill., 1913. "Kataliko" spauda ir lėšos.

Užkerėtas Jačkus, vieno veiksmo komedija iš Lietuvos kaimiečių gyvenimo. Parašė S. Kaimietis. Kaina 15c., pusl. 39. Chicago, Ill., 1913. Spauda ir lėšomis "Kataliko".

DARBAS

Romanas Parašytas Garsaus Raštininko EMILE ZOLA
 Tamsta įieškai laimės ir gerovės sau ir bendrams. Jau-
 ti neteisingumą surėdymo ir nori jį pakeisti. Tamsta esi
 vienu iš kovotojų, kurių darbu žmonija žengia į geresnę,
 laimingesnę ateitį. Ir todėl tamstai reikia apsipažinti su
 šioje knygoje išreikštomis didžiomis mintimis, su nuor-
 dymais ir pamokymais. Nes joje aprašomas aiškiai,
 vaizdžiai darbininkų ir turčių gyvenimai, nurodoma, kaip
 senas, netikęs surėdymas pakeičiamas nauju, kuris teikia
 laimę ir gerovę visiems.— Knyga interesanti ir pamoki-
 nanti nuo pradžios iki galo, nedėsi jos iš rankų pakol ne-
 perskaitysi visos. Išmoksi daug, apšviėsi protą, praplėsi
 regėjimą ir džiaugiesi iš jos puikaus turinio. Knyga trijuose
 tomuose, tomas 300 puslapių. Kaina tomo 75c, visi 3 tomai
 \$2.50, perkant dabar tuojau visi 3 tomai \$2.00.

NUOSAVYBĖS IŠSIVYSTYMAS Nuo Nuozmbybės
 iki Civilizacijos. Parašė PAUL LAFARGUE. Kaina 50c.
SOCIJALIZMAS SUPRANTAMAI IŠAIŠKINTAS.
 Parašė JOHN SPARGO. Kaina 50 Centų.

J. ILGAUDAS 1841 S. HALSTED ST. CHICAGO

Philadelphijos Moterims.

VIENATINĖ PHILADELPHIJOS MOKYTA, DIPLOMUOTA AKUŠERKA, ONA VIDIKIENĖ, baigusi International College of Midwifery ir turėjusi puikią praktišką geriausiam Maternity Hospitalj (motinystės ligonbutyj). Priima kūdikius, patarnauja ir pagelbsti palaguose ir savo mokslišku apžiūrėjimu ji apsaugoja palagines nuo visokių ligų. Uždyka duoda tikriausią rodą nesčioms, žindančioms ir ligotoms moterims, o taipgi mažiems kūdikiams.

ONA VIDIKIENĖ,
 329 Wharton St., Philadelphia.
 Telefonas Bell Lombard 2953-A.

FOTOGRAFISTAI TĖMYKIT!
 Parsiduoda fotografijų dirbtuvė (Gallery) labai geroj veitoj ir pigiai. Jeigu kas greitai pirks. Atsišaukti pas
 Shukis Photo Studio,
 20 E. Market St.,
 Wilkes-Barre, Pa.
 (42-45).

D-I-D-E-L-I-S P-E-L-N-A-S

Nesveikiems, silpniems ir sergantiems susipratusiems žmonėms.

Tie, kurie ilgą laiką serga lėtinėmis nuo vieno daktaro prie kito ir daug pinigų išmokėjo tiems, kurie netikėdami, bet dar pasirodė labai užsėdintais ligų; per ką negalėjo gerai dirbti; tad aptarėjo dubeltavą nuostolį, — ve be naudos išmokėtos pinigais ir nuostolingą uždarbio; tik todėl, kad užsėdėjo su menkos vertės daktarais, kurie negali išgydyti.

BET KITI, KURIE SUSIPRATĖ, NORS SILPNI IR SERGANTI ŽMONĖS; bet su visokiomis sveikatos ir užsėdintomis ligomis atsisakė priėmimo, visomis žinomis kairio geriausio Amerikojje PHILADELPHIJOS MEDICAL KLINIKO mokslinių daktarų, tad tapo išgydyti trumpam laikui, neturint jokių daktarų ir uždarbio; per ką aptarėjo didelį dubeltavą pinigų, sveikatą, draugumą ir pinigų sąsėdį.

IŠ TUKSTANČIŲ IŠGYDYTŲ NŪ VISOKIŲ LIGŲ ŠTAI KĄ PATYS ŽMONĖS RAŠO PRISIUNCIANT SAVO PAVEIKSLUS DĖKAVODAMI:

GARBINGAS PHILA. M. CLINICI: Siunčiu didžiausią padėkavimą už greitą išgydymą nuo skaudėjimo galvos, strėnų, vidurių ligos, negalėjimą valgyti ir miegoti ir nuo susilpnėjusio viso kūno. Pirmaiu gydžiau pas daugelį daktarų, bet anie tik veltė pagelbos daug pinigų iškausė, o ligą labiau paršino. Vienok kaip prisijutęs Jūs liekardas suvarčiau, tad pasilicau pilnai išgydytas, sveikas ir laimingas. Už tai dar kartą ištaru ačiū Phila. M. Klinikui ir Jūs garbingą vardą garsinate tarp savo tautiečių, kad išgydoti ir tada kaip kiti neįstengė. Su guodone J. Bernot, 42 Franklin St., Springfield, Mass.

GUODOTINAS DAKTARĖ!
 Labai dėkingas už tikrą išgydymą ir už liekardas, nuo kurių pastojau kaip naujai ant svieto užgims, išgelbstint nuo slaptos ligos. Taip gerai dabar jaučiuos, kad į trumpą laiką net 15 svarų daugiau svėriu. Prisiunčiu savo paveikslą, liekdamas sveikas ir džiaugdamasis, pilnas guodonės S. Kolomčukas, 41 Ave. L., Salveston, Tex.

TEIPAT Mr Zukas, McKees Rocks, Pa., prisilindamas savo paveikslą, nemėčiau yra dėkingas už išgydymą nuo sunkios ir pavojingos ligos. Kiti negalėjo išgydyti.

Mr S. Kolomčukas,
 Mrs Zofija Bustrykene, C. M. and St. Paul st. Sobleisk, Wis. Štai ką rašo: Nesuskaitytus kartus labai gražiai dėkavoju Phila. M. Klinikui, už išgelbėjimą manęs išgydant nuo moteriškų nesveikųjų ligos kaip nusilpnėjimo, taip ir skaudėjimų. Dabar esu pilnėliai sveika ir daugiau gydyties nereikalauju.

GERBESNIŲ FAKTŲ nieks negali reikalauti; ką užtvirtina didelės daugybės išgydytų.

KAD JAUTIESI NESVEIKAS, TAI GERIAU PADARYSI, KAD IŠSYK TIESIOK PRIE KLINIKO kreipsies, nes liekardas išsūnčia po visą Ameriką ir kitas dalis svieto, o busit dėkingi kaip ir visi, kuriuos Phila. M. Klinikas apdovanojo tuom didžiausiu turta, tai yra sveikata.

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC
 todėl geriau už kitus daktarus ligas ir tokią ligą, kurią kiti neįstengė; kad žinai kiekvienam atsišauksiam užrašo ir sutaiso specialiai liekardas iš geriausių gvarantotų medikamentų naujausiu išradimu, kurie pasiaulyje yra žinomi kaip geriausi ir todėl, kad prie Phila. M. Klinikio yra net kelias Profesionalių Daktarų, tarp kurių yra net Amerikos valdžios medikų apdovantų.

ŠITIE GARBINGI mokslininkai, Profesional. Daktarai, pirma ranka prie Klinikio:
 Daktaras ALEX. BROWNAS, Superintendent, Dr. WINCAS YODER, Medical Director.

ISITĖMYK, kad slaptybės ligų saugiai užlaikoma, visada.

KAD ESI NESVEIKAS BET NORI PASTOTI SVEIKŲ IR LAIMINGŲ, tad atsilankyk, o jeigu toli gyveni, tad aprėyk savo ligą bei nesveikumus lietuviškoj kalboje kas kenkia, o tikėk, kad aptarėsi tikrą pagelbą sveikatai kaip tukstančiai, kurie jau džiaugiasi ir dėkavoja, nes žinai išgydo ir tokius, kurių kiti negalėjo išgydyti kaip sviežias taip ir užsėdintus ligas nuo skaudėjimo: pečiūnos, rankose, kojose, sanariuose, krutinėj, strėnos, galvos, šonų; išbėrimai spuogais nuo blogo ir neįtaiso kraujo, nuo sanūžgystės skėtos nušėdimo, nusilpnėjimo, vidurių nedirbimo, užkrečiamosios slogos, greito palisimo, nervišumo, balinės, silpno ir numažėjusio kraujo, užkrečiamą slaptą lytišką ligą, širdies, kepenų, inkstų, silpnų plaučių, kosėjimo, sunkaus kvėpavimo, nu peršalimo slogų, blogų sąnarių, nemigos, neturėjimo apetito, be pėlio, be planstymo be operacijų, bet su liekardais, kurios tukstančias išgydyti. Teipat moteris nuo skausmingų mėnesinių ir kitokių ligų, kurios užpuola varginant žinoti, VYRU IR MOTERŲ. Reikalaujant rodos nuo daktaro, visada adresuok arba ateik po šiuo adresu:

THE PHILADELPHIA M. CLINIC,
 1117 WALNUT STREET, PHILADELPHIA, PA.
 VALANDOS: nuo 10 iki ryto iki 4 po p. Šventadienis nuo 10 iki 3. Užraš. ir Pėtinėjimais nuo 6 iki 8 vak. Reikalingi nuo Klinikio dovanai ir skaitytik knyga „Daktaras“.
 Pasargai: kurie daktarai negali išgydyti, tai gali kreiptis prie Phila. M. Clinico, o apturės rodą.

ATYDAI 189 KUOPAI.
 189 kuopos susirinkimas bus laikomas nedėlioj, 2 dieną November, 2 val. po pietų, „Kovos“ namė 1815 E. Moyamensing ave.

Teiksitės draugai nors kartą susirinkti skaitlingiau, nes darbų turime daugiau negu reikė, o mažumai labai sunku atlikti ir visai mažytis „zero“ o tereiškia.
 Kp. Sekretorius
 A. Dagis.

GARBUS DRAUGAI!
 Šiuomi pranešu Jums, kad mūsų 37 kp. L. S. S. visai buvo nusilpus, kad nei mitingų negalima buvo laikyti. Taigi dabar nutarėm ant praėjusio susirinkimo parengti prakalbas ant pirmos dienos lapkričio, subatos vakare 7:30 val. D. Semaičio svetainėje, po N. 1750 S. Union str.

37 kp. L. S. S. mitingai atsibuna kas antrą nedėdienį mėnesio, 10 val. iš ryto po N. 1750 S. Union st. 37 kuopos sekretorius
 J. Valentinas.

L. S. S. 160 kp. 12 spalio 1913 m. laikė savo susirinkimą, kuriame nutarė laikyti prakalbas, bet iš mūsų kuopelės mažai yra kalbėtojų.

160 kuopa Des Moines, Iowa, užprašome kalbėtojų, katras atvažiuos apie Iowa valstiją, meldžiame atvažiuoti pas mus į Des Moines, Iowa, ant katros dienos galėtumėte buti melžiame pranešti pirmiau. Kelionės kaštus mes apmokėsime. Meldžiu atsišaukti šiuo antrašu:
 J. P. Shepetis,
 110 E. 10th St.,
 Des Moines, Iowa.

ATIDAI L. S. S. 49 KP.
 49 kuopos mėnesinis susirinkimas atsibus 9 lapkričio, pas draugą A. Kiš-ną, po numeriu 51 John st., Hartford, Conn. Prasišės 7:30 val. vakare.

Kviečiame visus draugus atsilankyti ant minėto susirinkimo, nes turėsim daugel svarbių reikalų svarstyti.
 Komitetas.

CHICAGIEČIŲ ATIDAI!
 Bilius su programu parengtas Laisv. Jaun. Muz. Dram. Draugijos nedėlioj 2 lapkričio (November), 1913 m. Freiheit Turner Hall, 3417 S. Halsted st., prasišės 5 val. vakare, tikietai 25c. ypatai.

Bus vaidinama vieno veiksmo komedija „Tiktai niekam nesakyk“, monologai, deklamacijos, dainos, kur dainuos net keliasis charų.

Tai viena puikiausia proga pasilinksminti ir praleisti laiką linksmai, kurie atsilankis ant virš minėto vakaro, nes užtikriname, kad visi busite užganėdinti.
 Komitetas.

DIDELĖS PRAKALBOS.
 Rengia L. S. S. 68 kp. Atsibus nedėlioj, 9 d. lapkričio (November) 1913 m. svetainėje Middle Lodge Room, Clayton Bldg. & Market st., Chester, Pa. Pradžia 1 val. po pietų.

Sios prakalbos bus labai įvairios ir žingeidžios, nes atvažiuos iš Philadelphijos drg. J. Stasiulevičius kaip kalbėtojas ir drg. A. Dagis kaip prelegentas, kuris skaitys temoje „Iš visuotinos istorijos“. Todėl visi lietuviai ir lietuvaitės atsilankyk, o tikriname, kad busite užganėdinti. Kviečia
 Komitetas.

BRIDGEWATER LIETUVIŲ KNYGNO MASS-MITINGAS.
 Atsibus nedėlioj 2 d. November, 1 val. po pietų. New American Ass. svetainėj ant Emerson ave. (einant per Main nuo Ames st. 3-čias St.). Malonėkit visi prubit ir knygas su savim atsiimt.
 Wm. Pundis ir F. Vasaris.

PHILADELPHIEČIŲ ŽINIAI.
 L. S. S. 1 kp. knygnuo insteigimo naudai rengia puikų ir labai iškilmingą vakarą, kuris atsibus 1 d. lapkričio (November) 1913 m. New Academy Hall, 525 So. 4th St., Philadelphia, Pa.

To vakaro programos bus labai žingeidūs ir nepaprastai. Geriausi Philadelphijos artistai snloš dialogą „Kareivis ir oficerius“. Toliaus bus dainos, monologai, deklamacijos ir tt. Ant galo, laike šokių bus skrajojanti krasa su dovanomis. Daugiausiai gavę atviručių laimės: 1) Gyvų gėlių bukieta, 2) Geografiją, 3) Puikų budinanti laikrodį, 4) Revoliucijos giesmes su gaidomis.

Todėl atsilankyk sveikas, kuris tą apskelbimą skaitai ir apie tą patį pasapaok savo geram draugui ar draugei.

Vardan rengėjų
 J. D. Tauris.

MOTERŲ SKRYBĖLĖS APTAISOME DOVANAL.
 Mės užlaikome moterų skrybėlės visokeriopas ir už visokias kainas. Taipgi vaikų skrybėlės nuo 98 centų brangyn.

Mūsų speciališkus žėlabni aprėdalai.
 Schoefer,
 1725 So. 2-nd St.,
 Philadelphia, Pa.
 (42-44).

Didelis Teatras ir Šokiai

PARENGIA
 Lietuvių Socijalistų Sąjungos 71 kuopa.
 ATsIBUS
Subatoj, 8 d. Lapkričio [Nov.], 1913.
 SVETAINĖJ
INSTITUTE HALL
227 Cambridge st., E. Cambridge, Mass.

Statoma ant scenos triveiksmis dramatiškas vaizdelis su dainomis ir šokiais
SVARKAS IR MILINE

Paimtas iš tikro naminio gyvenimo.

Tai yra vienas iš geriausių lietuviškoje kalboje veikalų. Aiškiai parodantis kaimiečių ir ponų gyvenimą ir kas yra skirtumas tarp švarko ir milinės. Teatro lošime dalivaus suviršum 30 ypatų.

Po teatrui bus šokiai, žaislai ir skrajojanti krasa su puikiausiomis dvanomis.

Svetainės duris atsidarys 7 val. Teatras prasišės 7:30 val. vakare.

Sirdingai kviečia visus. LSS. 71 kp. KOMITETAS.

KODĖL DA NE PILIETIS? CHICAGIEČIAI!
 Norinti išsiimti pirmas arba antras popieras ir reikalaujant pagelbos kreipkitės prie manęs bankinise valandose (9 v. iki 4 v. Pane-dėliais 9 v. iki 8 v.) į Central Manufact. District Banka, 1112 W. 35th str., netoli Morgan. Telefonas Yards 6825.

Dykai visiems nepaisant pažiuru. XIII Rajono L. S. S. A. Komiteto vardu
 A. PETRATIS.
 (37-49)

LABAI DIDELĖ NAUJIENA VISOS PHILADELPHIJOS LIETUVIAMS.
 Kad New Grand Hall, 410-12 Wharton St., dabar yra įtaisyta pagal naujausią madą ir žmonių skoni. Šią salę galima randavoti baliams, koncertams, veselioms ir šeiminiškiems pasilinksminimams ir mitingams, mažiems ir dideliems. Turime visokių rūmų mitingams.

Primename, kad kiekvieną subatos vakarą nuo 8 val. iki 11 val. bus pas mus smagus šokiai — mokykla. Įžanga kiekvienam tiktai 15 centų. Savininkai:
 J. Volowicz,
 N. Alexander.
 Bell Phone Lombard 50-24.
 Šią salę galima randavoti pigiau negu kur nors kitur.

SERGANIOMS MOTERIMS.
 Sesute. — Aš esu moterė. Žinau kiek moteris turi iškentėti. Jaigu kenti nuo baltųjų andrapanų, nupuolimo arba attrukikimo motės, esi nevaisinga, turi skausmingus ir neregulariškus perrijodus, reumatizmą ra kitokias ligas, pabandyk mano Naminių gydymąsi, kuriuo išgydysi pati namie ir visai pigiai. Tuojaus rašyk aprašydama savo skausmus ir idėk 2c. markę atsakymui. Adresuokit:
 MRS. A. S. HON,
 SOUTH BEND, IND., BOX K. 7.

Visiems prieinamas LAIKRODĖLIS.
 Šis parkus Im. 21 suksnotas FAIRROAD LAIKRODĖLIS suksute už sukamas ir nustatomas geriausiai laiką ir kuo, riksas puikiai įtaisyta, absoliutiškai tikras ir staakantis. Gwarantuotas ANT 30 METŲ, abi pusi lokstai, grašiai graviruoti, pagal naujausią madą. Šis laikrodėlis aktyviam ypatingai GLEBEKLEJO DARBININKAMS, kurie privalo visada turėti tosią laikrodėlį. Vyrėiki ir moterėiki. Spicijale pastatytas. Mės pristatyta laikrodėlį tavo adresu C. O. D. \$5.75 ir ekspreso lais, su tele-mas pilno išsagaminavimo. Jei nebais pilnai užganėdintas NEMOKET NEI CENTO. Prie kiekvieno laikrodėlio puikus suksnotas rėtėžėlis ir komposėlis dykal.

EXCELSIOR WATCH Co.
 903 Athenaum Bldg.,
 Chicago, Ill.

50,000 KNYGU
Vysai Dykai Del Viru

BUK VYRAS DYKAI DEL VIRU

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyrų. Knyga ta praistais, suprastais žodžiais pasaka kaip kaip atgauti vyriskuma, išgyditi nuo užnuodijima kraują arba sypili, nubiegima sieklos, patrotitu styprbe, pučkus ir kitus šimietimus, negromulavima, patrotitu styprbe, pylva, kiapentu, inkstu ir pusles ligas, ruma-tizma, gonorrhoea arba triperit, naujai igautas lygas, strictura ir vyssas vyrų lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiskai, slapta ir labai pygjal.

Ta, dykai igauta knyga, pasakia jums kodėl jus kentat ir kaip galeit galutinai išgyditi. Knyga ta yra krantuvė žinios, katrus ture žinoti koznas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atyduve ilgo lajka tyrinejimu tu, specialiskai lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, — Jedita konverta. Nesiskak nekokių pinigų, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žėniaus paduoti kupon, katru siusk muma šėdėna.

DYKAI GAUTOS KNYGAS KUPONAS.
 DR. JOS. LISTER & CO., L 903 22 Fifth Avenue, Chicago.
 Godotinas Tamistas: Pagal Tamistas pridėdėjima, aš noriečiau jog Tamista prisintumel man vysai dykai vėna jusu knyga del vyrų.

Vardas: _____ Steitas: _____

Nauja poezijos knyga
 Tai visi Edmundo Steponai čio raštai. Puiki laida su daug gražių eilių. Verta kožnam turėti savo name Gaunama „KOVOS“ Adm. papiginta kai na. Klauskite tuojau.

„KOVOS“ SPAUSTUVE

Naujausios Mados.

Čia talpiname paveikslą naujos, \$4000.00 vertės „Kovos“ „Linotype“ (raidžių statomos mašinos) su kurios pagelba specialistas unijistas statytojas padaro puikiausiai ir greičiausiai visokius spaudos darbus—sustato tekstą, o kiti speciališki statytojai padailina įvairiomis, kur reikia didelėmis raidėmis ir ornamentais; tad dabar „Kovos“ spaustuvės darbai atrodo labai puikiai ir greitai padaromi. Apart naujos statomos mašinos, dabar turime daug naujų ir puikiasių raidžių, užtat galime padaryti kokius tik kas nori spaudos darbus.

Sajungiečiai turi atkreipti į tai atidą ir žinoti, kad niekur geriau nepadarys nieks spaudos darbų, kaip tik jų pačių naujai įtaisytoj spaustuvėj. Užtat su visokiais spaudos darbais, nuo didžiausio iki mažiausio, visuomet kreipkitės šiuo adresu:

„KOVA“
 1815 E. Moyamensing ave., Philadelphia, Pa.

Raulai kur tu begi?

Ugi tas JONA KIRTIKLI, nes ten yra puikniausia lietuviams uzega: saltas alus, porteris, elius; degtine kuoskaniausia. Cigalai pargabenti net is Havanos, Visiems zinomoj vietoj.

JONAS KIRTIKLIS
113 N. Wyoming st.,
Hazleton, Pa.

VISU ZINIAI.

Perkrauscia savo buferne ir groserne i nauja ir geresne vieta, po num. 2230 Fifth av. kamps Bredy st. Kas norite nebrangiai pirkti geru tavoru, ateikite pas mane, o busite uzganedinti. Su pagarba.

John Kazlauckas
2230 Fifth ave.,
Pittsburgh, Pa.

DRAUGAI SAJUNGIECIAI NAUDOKITES GERA PRAGA

Parduoda laikrodzius sekancomis kainomis: ant 20 m. gvarantuotas, auksuotas, dengtas Elgin arba Waltham viduriais, rankomis israsytas, graziai margas su 7 akmenais — \$10.50. Su 15 akmeny — \$14.00. Su 17 akmeny (adjusted) — \$14.90. Su 17 akmeny (adjusted) — \$16.75. Su 17 akmeny (adjusted) — \$17.75. Atminkit, kad kitur pirksami uzmokesit nuo \$5.00 iki \$15.00 brangiau. As nereikalauju piniguy is kalno prisiuksit 32c. markemis, as prisiusiu laikrodelj pazurėjimui, jei nebus toks, grazinkit atgal paminit ant kiek akmeny norit. Su kiekvienu laikrodeliu sykiu siunciu gvarancija. Uzlaikau retezeliu cisto aukso ir pauksnuoty ir visokių ziedu. Taipgi visokių knygu, kurios yra lietuvių kalboj.

G. STASEVICIUS,
1413 PAGE ST.,
N. S. PITTSBURGH, PA.

VILNIAUS KALENDORIUS 1913 METAMS.

Drg. K. Demikis, is Wilkes Barre, Pa. dovanojo Sajungai 41 egz. Vilniaus Kalendoriu. Tai labai puikus kalendoriai su daug ivairiu ir naudingy straipsniu. Todél, kas da neturite to kalendoriaus, paskubéite uzsisakyti, nes pakiau neliks. Kaina tik 25c. Siuksite krasos zenkleliais šiuo adresu: "KOVA", 1815 East Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Revolucijos Gimimo Momentas.

NAUJAS GRAZUS PAVEIKSLAS Šis paveiklas perstato Revoluciono gimimo momenta: sukylima liudies pries cariska valdija. Paveiklo didumas 14X16 coly, preké su pridutu 20c., dangius imandens ant karto, nuleidziamas 50 procenty. Ji parduodama todel taip pigiai, kad norime praplauti tarpe darbinuku klesos revolucionijokas mintis. Norintelle turéti šį paveikla kreipkités i "Kovos" Administracija

TRIMITAS

LAISVOS DVASIOS GIESMES IR DAINOS SU GAIDOMIS.

Zodziai ivairiu mūsų zinomu poetu: Jovaro, Rék., Sparnaičio, Smutkelio, Kalédy Kaukés, Ažuolaičio, is Gorkio, Zinginio, J. Mémelės ir Šiauleniškio.

Kompozicija zinomo mūsų dainiaus-kompozitoriaus P. MIKO.

Trimitas yra sekančios dainos su gaidomis: Sukelkime kovą, Badaujančių giesmė, Mano laivas, Ankstybas paukšteli, Gedulių giesmė bei maršas, Darbininkų giesmė, Sveikinimas darbininkų, Kalinio daina, Internacionalas, Marselietė, Viltis, Varšavietė, Darbininkų Marselietė, Revolucionierių daina, Raudona vėliava ir Ant barikadu.

Trimitas — tai klasiška dainų knyga. Pirmutinė lietuvių kalboje tos rūšies knyga.

Trimitas privalo rasti kiekvieno lietuviu name, kuriame randasi pijanas; taip sakant, kiekvienoj inteligentiškoj šeimynoj. Taipgi Trimitas privalo rasti kiekvieno daininiko choro nuosavybėj, o ypač pas choro vedėją.

Kaina vieno egzempliorio apdaryta \$1.00, neapdaryta 75 centai.

Trimitas gaunama tik pas mus. Adresuokit:

"KOVA",

1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

"KOVOS"

ADMINISTRACIJOJ galima tuojau užsiprenumeruoti šiuos žemiau surašytus lietuvių laikraščius. Juk beveik visi sąjungiečiai, apart "Kovos", skaito da ir kitus laikraščius, todėl užsakykit juos per "Kovos" Administraciją, tuomet Sąjungai bus pelnas, o jūs gausite tą ko norite. Verta užsisakyti šiuos laikraščius:

"RANKPELNIS" Dvisavinitis
Kaina metams \$1.50
Išleina Škotijoj.

"LAISVĖ" Du syk i savaitę
Kaina metams \$2.00
Išleina S. Boston, Mass.

"PIRMYN" Savaitinis
Kaina metams \$1.50
Išleina Baltimore, Md.

"KELEIVIS" Savaitinis
Kaina metams \$1.50
Išleina S. Boston, Mass.

"DARBINIKŲ VILTIS" Savaitinis
Kaina metams \$1.50
Išleina Shenandoah, Pa.

"DILGĖLĖS" Dvisavinitis
Kaina metams \$1.00
Išleina Pittsburgh, Pa.

"LIETUVIŲ ŽURNALAS" Mėnesinis
Kaina metams \$1.00
Išleina Chicago, Ill.

"LAISVOJI MINTIS" Mėnesinis
Kaina metams \$2.00
Išleina Scranton, Pa.

Taigi ar sau ar savo draugams užrašysit minėtus laikraščius, užsakymus visuomet siuksite

"KOVAI",
1815 E. Moyamensing Av.
PHILADELPHIA, PA.

RUSISKAI-AMERIKONISKA LINIJA.

Tiesiog tarp Maskolijos ir Amerikos plaukioja kodidžiausi ir puikiausi Maskolijos Ciesoriški Pačto laivai, dvigubais šriubais varomi
Russia — 16.000 tonų,
Kursk — 13.500 tonų,
Czar — 13.000 tonų.

I Rotterdam'ą i 9 dienas nesostojant niekur i 11 dienų nesimainant niekur i Liepoją.

\$31.00 3-čios klisos \$33.00.
\$45.00 2-ros klisos \$50.00.
\$65.00 1-os klisos \$75.00.
Išplaukia kas antra subata.
Sekanti išplaukima iš New Yorko:
Russia — Lapkričio 1.
Czar — Lapkričio 15.
Kursk — Lapkričio 29.
Dėl platesnių žinių kreipkitės prie

A. E. JOHNSON & Co.,
General Pass. Agent.
27 Broadway, New York, N. Y.
arba prie vietinių užtvirtintų agentų

Kelestone Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2506
Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.
Priėmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 8 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikaboti rusiškai ir lenkiškai.

F. J. Bagocius
Notaras. Talkos Telsėjas.
AGENTAS
Visų Geriausių
Laivinių Kompanijų
28 W. Broadway
So. Boston, Mass.

JOHN A. KELLEY
Attorney-at-Law,
TAMAQUA, PA.
Real Estate bought and sold.
Money to loan on first mortgage.

Rusija pralenkia Amerika.

Ne liuosybėje, bet išdirbime Vodka, skanus rusiškas tautiškas gėrimas, yra zinomas savo čystumu ir puikumu, nes jis atydziai išdirbtas ir savyje prilaiko vien sveikas grudy išsunka. Mės užlaikome Vodka importuotą ir Vodka čionai išdirbta.

Mės išdirbame Vodka iš čystų grudy ir tokiomis pat aparatais ir budu, kaip kad išdirba Rusijos valdzia. Ačiu mūsų veiklumui mėš parduodame už labai nužemintą prekę. Jūs galite gauti Vodka importuotos ir Vodka čionai išdirbtos, taipgi geriausios Amerikoniškos ir importuotos degtinės, vynų ir saldžių gėrimų. Alus konkutėmis ir baskomis.

J. CARTUN
401-3-5 SOUTH STREET, PHILADELPHIA, PA.

"LAISVĖ"

Visuomenės, Kulturos, Politikos, Literatūros, Populiariškai-Moksliškas LAIKRAŠTIS
Eina du sykiu savaitėj: Utarninke ir Pėtnyčioj.

Laikraštis "LAISVĖ" didelio formato, talpina raštus geriausių rašytininkų ir visuomet pilnas naujaušiu ir tikriausių žinių. "LAISVĖS" prenumerata Suvienytose Valst. metams 2 dol., pusmečiui 1 dol. Užrubežiuose — metams 3 dol., pusmečiui — \$1.50.

Ant pažirėjimo siunciam vieną numerį DYKAI! Užsirašant laikraštį arba turint kokius nors reikalus adresuokite taip: "LAISVĖ" 242 West Broadway SO. BOSTON, MASS.

Išsislyzdink šiandien, tiktai VIENAS doleris.

Kiekviename lietuviškame name privalo rasti Edmundo Steponaičio raštų kninga. Steponaitis buvo vienas iš pirmųjų mūsų jaunųjų rašytojų, kurie duoda mums pradžia grynios literaturos srovei, kurių visų pirmiausias tikslas jau nebevien žadinimas tautos, visuomenės sąmonės, bet ir galvinimas, tvėrimas pačios dailiosios mūsų raštijos. Tajų dailu poezijos ir prozos rinkinį galima gauti tiktai už \$1.00 pas

AI. STEPONAITIS
184 Atkins ave., Brooklyn, N. Y.

Šio laikraščio ir visuose kituose kningynuose ir krautuvsė Reikalaukite visur.

Reikalaujama agentų kiekvienoje Lietuvis apgyventoje vietoje. Uždarbis geras. Klauskite apie sąlygas.

LIRA
10 CIGARETTES FOR 5c

Nereikalauja paliudijimų
Pačios už save kalba.
Jų vertė im į viršų.

"PIRMYN"

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS.

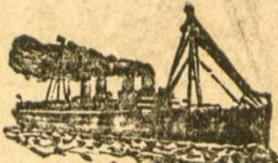
Jei norite aiškiai suprasti darbininkų klesos gyvenimo ir judėjimo reikalus; jei norite sekti šios šalies politiką ir turėti žinių iš viso pasaulio kraštų; jei norite apsispažinti su visuomenės ir gamtos mokslų klausimais, — tai užsirašykite laikraštį "PIRMYN".
Prenumerata metams: Suvienytose Valstijose \$1.50
Užsieniuose \$2.00

"PIRMYN"
748 W. Lexington st., Baltimore, Md.

I Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka
Philadelphiaje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivu
Laimino pinigus ir išsunačia po gvarancija i visas šalis svieto. Atlieka tą gvarant, atvažnazi ir pigiai
Agentura gelezinkeliu tikiety.

Parduodame gelezinkeliu tiketes i visas miestus Jungtiniu Valstiy.
605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

DAKTARAS IGNOTAS STANKUS

Vienatinis tikras lietuvis daktaras ir chirurgas cielejo Philadelphiaje. Kito lietuvisko daktaro nera mieste Philadelphiaje. Serganti netrokyti laiko ir pinigų, bet tiesiog kreipkités ypatingai arba laiku prie daktaro Stankus, o apturésite tikrą ir teisingą gydymą. Atmink skalytoju, jog Dr. Stankus yra baigęs didesnj daktarišką mokslą, kaip tai po užbaigimui medicinos mokslo GARSIA-ME STEITAVIŠKAME UNIVERSITETE, važiavo mokintis i POST GRADUATE MEDICINOS MOKYKLĄ, katra yra didžiausia ir jan paskutinis didžiųjų daktarų mokykla visame pasaulyje. Čionai specialiai mokinosi daryti visokias operacijas ir gydyti pavojingas ligas. Taipgi buvo miestaru daktaru kur praktikavojo po hospitalių dispenseres dienomis ir naktimis. Dabar treči metai kaip Dr. Stankus įrengė savo locną gydylkį SANATORIJĄ mieste Philadelphiaje dėl gydymo visokių ligų. Atvažiuojanti iš toliaus gali pasilikti tiesiog jo SANATORIOJE dėl gydymo.

GYDO LIGAS
Nuo skaudėjimo strėnų, sąnarių rankų ir kojų, skaudėjimo paširdžiu, pečių ir kaulų, reumatizmo. Nuo visokių kraujo ligų, užkrečiamų ir slaptų lytiškų ligų. Augimo spuogu ant veido ir kuno, užkietėjimą ir nedirbimą vidurių, niežėjimą skuros, deservinų, slinkimą plaukų, skaudėjimo galvos. Visokias širdies, inkstų, plaučių ir kepenų ligas, neuralgijas, negalėjimo miegoti ir išgascio, nuo slogų, peršalimo, kosulio sunkaus kvėpavimo, negalėjimo valgyti ir abejaus nusilpėjimą. Visokias moterų ligas: nereguliariškas mėnesines, skaudėjimą strėnų ir paširdžių. Visokias vyriškas ligas, paslaptingas ir įgautas per išdykumą. Gydo ligas su liekarstomis kokios tiktai yra ant svieto. Ligos, kurias negalima išgydyti su liekarstomis ir po reiklavimus pačių pacientų — doro visokias operacijas. Turi savo locnas, naujusiuo budu elektrikas mašinas dėl gydymo ir egzaminavimo, su pagelba kurių galima suprasti ligą. Pas mane nėra nei rastiškų nei aptiekorių, nes jų darbas ir pagelba yra niekam netikusis daktariško gydymo. Kuomet ligonis atsiaukia per laiską, tai as pats perskaitau, o jei reikalauju, tai savo raskomis sutaisau ir pasiunciu jam gyduoles. Nemielis skalytoju, kad geriau supranta ligą kuomet nueini ypatingai pas daktarą savo miestelyje ir jis tuojau įkita termometrą į burną, pabarškina, pasiklausia krutinėje ir nei žodzio nepaklausęs apie jūsų ligos simptomus, tuojaus paralo receptą dėl liekarstų. Buk tikras, kad toksai daktaras jūsų ligos nesupranta, tiktai jo tas barškimas ir paklausimas krutinėje yra niekas kitas, kaip tiktai trumpa komedija, kad paimti nuo jūsų keltis centus. Jeigu ligonis paraišys laiską arba apsakys simptomus savo ligos, tai yra tik jaučia savyje, kas ir kokioje vietoje skauda ir kas kenkia, tai daktaras teisingai stėsps jo ligą, o atspėjus, pritaitys tikras gyduoles.

PADEKAVONES UZ ISGYDYMA
Čionai sutalpinti visų yra negalima, bet kelios padėkavonės talpinausi su paveljimo pačių pacientų. Kitos visos padėkavonės yra užlaikomos didžioj slaptlybėje. Jurgis Bucikas, P. O. Box 706, Tamaqua, Pa. sako taip: Labai biogai apsigarū. Vietiniai daktarai atsiaukė nuo išgydymo, o vienas iš jų sakė greičiausiai daryti operaciją. Kuomet nuvažiuavau pas daktarą Stankų ir pasilikęs jo Sanatorijoje likausi išgydytas i trumpą laiką, bet peilio ir be operacijos. Kotrina Kutkientė, Minersville, Pa. Labai didžiai sirgau, turėjau skaudėjimą strėnų, nugaros, kojų, nereguliariškas mėnesines ir glijimą paširdžių. Vietiniai daktarai nieko negelbėjo, tiktai stėdėdami mano namus leido po skurvo i paširdžius tą prakelkta prodyvų morfiną, kad tiktai tam sykiui skausmus sustabdyti. Nuvažiuavau pas Daktarą Ignotą Stankų ir pasilikau jo Sanatorijoje dėl gydymo. Dr. Stankus pripažino visaiškai kitokią ligą: tuojan padarė operaciją ir davė tikras gyduoles nuo tos ligos. Už nedidelis laiko iš ligūnų ir sugrįžau namo sveika. Ai Steponas Baranaukis, 846 So. Front st., Philadelphia, Pa. Per keliatą metų jaučiau negerumą gerklėje, o prieš atmainą oro net ir skausmą. Ant galo likarto pradėjo tinti kaklas, gelti galva ir pasikele didis karštis. Dr. Stankus po sustabdymo karščio, padarė man operaciją ant gerklės ir dabar jokio negerumo gerklėje nejauciu ir esu sveikas. Antanas Salis, 1311 Monroe st., Philadelphia, Pa. Daktaras Stankus išgydė mane nuo kosulio, skaudėjimo krutinėje, sunkaus dusavimo, skaudėjimo paširdžių, galvos ir abejaus nusilpėjimo. Už ką ištaru jam širdingą aciu. Helena Kopp, 497 Edgewood st., New Haven, Conn. Likosi išgydyta nuo slinkimo plankų. Ai Pabijonas Druiteika, 701 W. River st., Waterbury, Conn. Siunciu savo paveiklą ir ištaru širdingą aciu Dr. Ignotui Stankui už prisūstas man gyduoles ir išgydymą manęs nuo baisios ligos, kaip tai: kosulio, skreplavimo, skaudėjimo krutinėje ir paširdžiose.

Visuomet kreipkités ypatingai arba su laiku ant tikro adresu taip:
DAKTARAS IGNATIUS STANKUS
1210 S. BROAD STREET, PHILADELPHIA, PA.
Ofiso valandos: Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietų nuo 2 iki 4, vakarais nuo 7 iki 8 val.
Nedėliomis nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 1 iki 4 valandai po pietų.

LOXOL
PAIN-EXPELLER
ALCOHOL 40%
F. A. RICHTER & Co.
NEW YORK
— A REMEDY FOR —
RHEUMATISM
GOUT • NEURALGIA
LUMBAGO • COLIC
PAIN • BRACHIALGIA
SPRAINS & BRUISES

Saugokités, kad negautumėt kokį menkai nuduotą sutaisymą, bet visados reikalaukite tikro Pain-Expeller'io su Inkaro žyme, kaip kad augščiau parodyta.